

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Naturskyddsenheten
Sanna Persson
010 - 224 10 00 (vxl)
skane@lansstyrelsen.se

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Benestads backar i Tomelilla kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen det område som anges med kraftig svart punktstreckad linje på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla som anges nedan med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

I enlighet med 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 2.

Länsstyrelsen upphäver, med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken, länsstyrelsens beslut den 26 juni 1961 om bildandet av naturminnet Benestads backar (Dnr IIIR-38-60, 1270-206) samt den del av förordnande av skydd för landskapsbilden enligt 19 § naturvårdslagen, som motsvarar naturreservatets yta, som beslutades av Länsstyrelsen i Kristianstads län den 18 januari 1972 (Dnr. 11.126-292-71). Upphävandet gäller först när detta beslut har vunnit laga kraft.

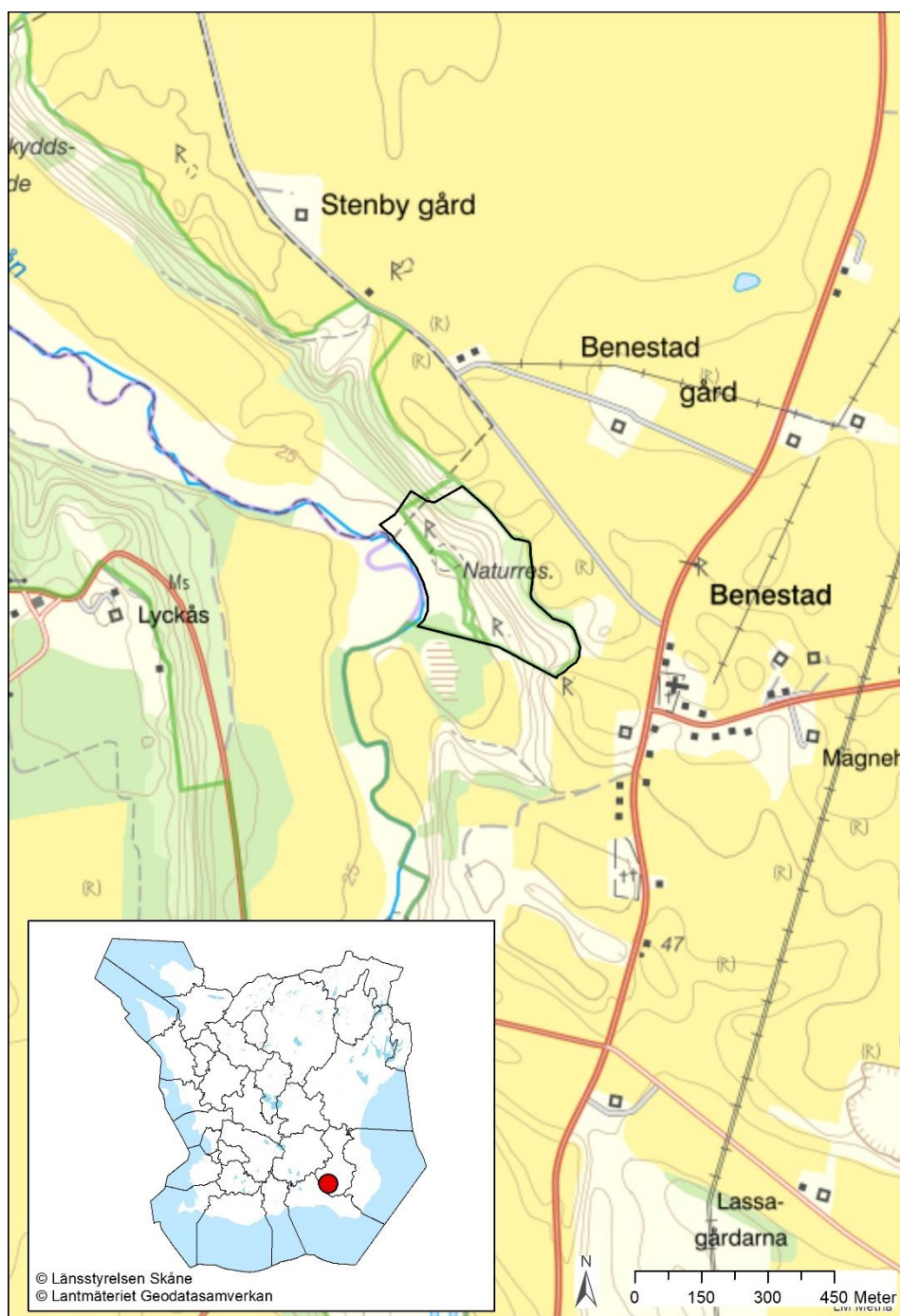

Fig. 1. Naturreservatet är markerat med svart helstreckad linje på fastighetskartan.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Benestads backar
Kommun	Tomelilla
Natura 2000-ID	SE0420131
NVR/DOS-ID ¹	2001573
Gränser	Området begränsas av mitten av svart punktstreckad linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Tomelilla Benestad 2:1 (del av); Tomelilla Skvattmölla 1:1
Markägarkategori	Enskild
Läge	Nordväst om Benestad
Centralpunkt	E: 430541 N: 6153967 (SWEREF99 TM)
Naturgeografisk region	7 – Skånes sediment- & horstområde
Areal	9,5 ha varav vatten 0 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

långsiktigt bevara och utveckla biologisk mångfald och att skydda områdets naturvärden knutna till ett kulturpåverkat landskap med lång kontinuitet som ängs- och betesmark samt den kalktuffbildning som pågår i kalktuffkällorna. Områdets kalkgräsmarker och kalkkärr med tillhörande ekosystem och artrikedom, ska bevaras, utvecklas och vid behov återställas och nyskapas. I området förekommande värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas, återställas och nyskapas. Gynnsamt bevarandetillstånd ska upprätthållas för i området förekommande arter och livsmiljöer enligt EU:s art- och habitatdirektiv såväl som för nationellt fridlysta och rödlistade arter samt arter och biotoper som omfattas av nationella åtgärdsprogram. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer under enkla former tillgodose friluftslivet.

Syftet uppnås genom att:

- tillförsel av växtnäringssämnen och bekämpningsmedel och användande av avmaskningsmedel förbjuds,
- hävden av området med bete i kombination med slåtter fortsätter och utökas,
- fårbete förbjuds,
- uppsläende träd och buskar röjs bort fortlöpande för att förhindra igenväxning i betes- och slåttermarkerna,

¹ ID-nummer i Naturvårdsverkets databas Vic Natur.

- betes- och/eller slåtterhävd återupptas på ohävdad mark,
- riktade åtgärder för att gynna hotade arter såsom stor ögontröst och fältnocka utförs och följs upp,
- skogen sköts med naturvårdsinriktade åtgärder för att på sikt utvecklas mot ett naturskogsliknande tillstånd med en naturlig intern dynamik med kontinuerligt stort innehåll av gamla träd och död ved,
- områdets hydrologi bevaras ostörd,
- bekämpa arter som inte har sin naturliga utbredning i området,
- skötsel och åtgärder utvärderas och anpassas till ny kunskap om rödlistade och fridlysta arter,
- anordningar för besökare såsom parkeringsplats, informationsskylt, trappa samt stängselgenomgångar underhålls.

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. avverka träd eller buskar eller bortföra död ved,
2. bedriva åkerbruk,
3. så eller plantera växter eller sätta ut djur,
4. plöja, spränga, gräva, schakta, tippa, dumpa, anordna upplag, eller på annat sätt skada mark eller småvatten,
5. uppföra byggnad eller annan anläggning, exempelvis mast, vindkraftverk eller liknande,
6. anlägga väg eller dra fram mark- eller luftledningar,
7. dika eller dränera,
8. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, stödutfodra eller tillföra växtnäringssämnen eller jordförbättringsmedel,
9. sambeta med gödslad mark,
10. avmaska betesdjur på betesmarker eller släppa avmaskade betesdjur på bete tidigare än 14 dagar efter avmaskning samt använda långtidsverkande avmaskningsmedel,
11. hålla får på bete,
12. utfodra vilt,

13. utföra åtgärder som kan påverka områdets hydrologi och vattenkvalitet negativt.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. hävd genom bete och/eller slätter samt uppförande av stängsel på mark som anges som betesmark,
4. avverkning och bortforsling av sly, träd och buskage i betesmarkerna,
5. inplantering eller insådd av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i naturreservatet,
6. naturvårdsåtgärder i skogsmark i syfte att gynna hotade arter och förnygring av skog,
7. utförande och underhåll av anläggningar för allmänhetens tillgänglighet i hela naturreservatet,
8. uppföljning av områdets bevarandemål, skötsel och miljöövervakning inom hela reservatet,
9. åtgärder i syfte att motverka skador som orsakas av vilt,
10. bekämpning av för området främmande och/eller invasiva arter.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. ta bort, gräva, borra, måla eller på annat sätt skada mark, sten, naturföremål eller kulturlämningar,
2. tälta,
3. elda annat än med friluftskök,
4. cykla,
5. medvetet störa betesdjur,
6. ta med hund eller annat sällskapsdjur som inte hålls i fysiskt koppel,
7. gräva upp eller plocka växter,

8. föra bort död ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
9. placera eller sätta upp tavla, plakat, skylt, affisch, eller liknande,
10. uppföra någon form av anläggning eller placera ut för naturreservatet främmande föremål,
11. starta eller landa med luftfartyg,
12. dumpa trädgårdsavfall,
13. sätta ut eller släppa ut för området främmande arter,

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

14. fänga insekter, spindlar, snäckor eller andra ryggradslösa djur annat än genom håvning, handplockning eller annan selektiv metod som inte förstör djurets livsmiljö, med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsexemplar av svårbestämda arter av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen, eller motsvarande databas för hotade arter, och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för:

- förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-10.
- underhållsrensning av lagakraftvunna dikningsföretag eller lagliga diken. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden.
- drift, underhåll och ombyggnad inom gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt av vid tidpunkten för detta beslut befintliga vägar, dikningsföretag, ledningar och anläggningar tillhörande staten, kommunen, el-, energi- och teledistributör samt markägaren. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Vid akuta underhållsåtgärder kan förvaltaren informeras i efterhand, dock senast inom tre arbetsdagar från det att arbetet har inletts.

Från reservatsföreskrifterna gäller följande undantag;

Föreskriften A5 gäller inte för mobila jaktorn.

Föreskriften A8, undantag gäller för övergångsutfodring av betesdjur i maximalt två veckor vid betessläpp och installning.

Föreskriften A10 gäller inte vid behandling av parasitangrepp som konstaterats under pågående betessäsong om korttidsverkande preparat används.

Föreskriften C3 gäller inte eldning som genomförs av förvaltare eller sakägare som skötselåtgärd eller naturvårdsbränning.

Föreskriften C6 gäller inte i samband med jakt.

Föreskrifterna gäller inte tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Inom området ska nödvändiga åtgärder vidtas för att uppnå syftet med naturreservatet. Syftet ska även uppnås genom att utvärdera och anpassa skötseln i överensstämmelse med ny kunskap om biologiska värden.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken gäller även om beslutet överklagas. Dessutom gäller andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna för området, exempelvis:

- Stenby djurskyddsområde med beträdnadsförbud under perioden 1/2–15/8,
- 7 kap. 28a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område,
- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa svamp-, växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- 7 kap. miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11 §) eller strandskydd (13-18 §§),
- 7 kap. 1 § miljöbalken. Var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen ska visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den.
- Anmälningssplikten enligt 12 kap. 6 § miljöbalken för verksamheter eller åtgärder som väsentligen kan komma att ändra naturmiljön gäller även om de inte är förbjudna enligt reservatets föreskrifter.

- 2 kap. Kulturmiljölagen (1988:950) med bestämmelser om skydd av fornlämningar m.m.
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap. 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala, kommunala ordningsföreskrifter.
- Transportstyrelsens bestämmelser för civil luftfart, t ex: föreskrifter om flygning med flygskärm (LFS 2007:44 med tillhörande ändringar) och föreskrifter om obemannade luftfartyg (drönare) TSFS 2017:110.

Allemansrätten

Allemansrätten har stor betydelse för våra möjligheter att vistas i naturen, den ger oss alla möjligheten att tillfälligt och hänsynsfullt vara i naturen. Även organisationer och turistföretag kan dra nytta av allemansrätten i sin verksamhet även om allemansrätten i grunden gäller för enskilda individer. Samtidigt medför allemansrätten också skyldigheter att inte förstöra något eller störa markägaren eller andra som är ute i naturen. Större grupper bör samråda med markägaren. Inom naturreservat kan delar av allemansrätten vara begränsad genom reservatsföreskrifter.

Vid aktiviteter som inte förbjuds av reservatsföreskrifterna och som kan medföra en väsentlig skada på naturmiljön, såsom markslitage eller påverkan på djurlivet vid t ex större tävlingar, friluftssamlingar mm. ska anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § Miljöbalken ske med Länsstyrelsen.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Benestads backar ligger sydväst om Tomelilla tätort i Benestads socken. Benestads backar sluttar ner mot Fyledalen och nere i dalen rinner Fyleån. Det skiljer ca 50 m mellan dalbotten och slätten ovanför. Området är unikt för Skåne genom att kalkhaltigt grundvatten bryter fram i små rännilar i den branta dalsidan och ger upphov till mycket artrika kalkkärr. Benestads backar har ett av landets bäst utvecklade kalktuffbildande kalkkärr. Stora delar av backarna är uppbyggda av flera meter tjocka kalktuffbildningar från kvartärtiden och stora mängder subfossil finns i packarna med kalktuff. Kalktuffbildningen innebär att kalk fälls ut med hjälp av mikroorganismer och vissa mossor. Här finns även torrare synvänder med kalkgräsmarker.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Enligt en geometrisk karta från 1781 har det längs ån varit sidvalls- och madängar. Längre upp i backarna har det varit hårdvallsängar och en liten åker. Området har nu

en lång kontinuitet som betesmark. På den gamla ekonomiska kartan från 1929 var hela området öppen betesmark med endast träd i en liten dunge i öster. Utanför området längs med ån var det fortfarande sidvallsäng. På flygfotot från 1940-talet ser det något mer öppet ut än idag men några träddungar finns och ädellövskogen med alm i norr precis utanför området fanns redan då. Man kan ana spår av brytningen i de kalkrika områdena som vitare nyanser i kartan. I nordväst finns en kvarlämning efter skvaltkvarnen Skvattemölla, med anor från åtminstone 1600-talets början men kanske ända från 1400-talet. Det äldsta skriftliga namnbelägget på platsen är från år 1437. Kvarndriften upphörde före år 1900. Rester av en gammal kalkugn finns också. Kalktuffsbrytningen höll på ända in på 1920-talet.

Biologiska bevarandevärden

Benestads backar är en mycket värdefull botanisk lokal där den styrande faktorn har varit den långa beteshävd. Rikkärr är en ovanlig naturtyp i Skåne och utgörs av kalkkärr i Benestad som är unika. Rikkärren utgörs i huvudsak av två typer. Den ena är lågvuxen med axag i täta tuvor, medan den andra är högvuxen och består av trubbtåg. 100 rödlistade arter är funna i reservatet (2020). Bland dessa kan nämnas saltmaskros (CR), fältnocka (EN), stor ögontröst (EN, ÅGP), rostsmalbi (EN), *Nysson interruptus* (EN), *Syntormon subinermis* (EN, känd från endast två lokaler i landet), backsippa (VU), honungsblomster (VU), backsilja (VU) och sandödla (VU, ÅGP). Även kalkgräsmarkerna är värdefulla och mycket artrika.

Tabell 1. Natura 2000-naturtyper med arealer 2021 samt utpekade arter.

Naturtyp	Areal (ha)
Kalkgräsmarker (6210)	2,4
Silikatgräsmarker (6270)	0,2
Fuktängar (6410)	0,1
Högörtängar (6430)	0,4
Kalktuffkällor (7220)	0,2
Rikkärr (7230)	1,1
Ädellövskog i branter (9180)	0,5
Totalt	5,1
Arter	
Kalkkärrsgrynsnäcka – <i>Vertigo geyeri</i> (1013)	
Smalgrynsnäcka – <i>Vertigo angustior</i> (1014)	

Friluftsliv och tillgänglighet

Benestads backar klassas inte som ett tätortsnära reservat men är ett välbesökt område. Området är av stort intresse för botaniker och geologer. Då området är kuperat och tidvis ganska blött är området inte tillgänglighetsanpassat. Spång, trappa, bänk, informationsskylt och parkeringsplats finns i reservatet.

Skälen för beslutet

Benestads backar avsattes som naturminne 1961 och har sedan naturvårdslagen infördes 1964 betraktats som naturreservat. Området kommer nu att utökas med en del som idag ingår i naturreservatet Fyledalen.

Benestads backar hyser mycket höga biologiska värden både vad gäller naturtyper och arter. Här finns naturtyper som rikkärr, kalktuffkällor, kalkgräsmarker och ädellövskog. Området hyser ÅGP-arter som stor ögontröst och sandödla. Det är ett mycket artrikt område med minst 100 rödlistade arter, vilket gör området till en hot spot. Rikkärren är unika i sin artrikedom och är liksom kalktuffkällor en ovanlig naturtyp i Skåne. Den utökade delen består dels av fina betesmarker som är en förlängning på de betesmarker som redan finns i reservatet, dels av mark som behöver restaureras samt en alsumpskog som på sikt kan hysa höga värden.

De prioriterade bevarandevärdena är framför allt att långsiktigt skydda och utveckla områdets kalkgräsmarker och rikkärr och dess hävdsgynnade värden, områdets skogliga miljöer samt att utveckla gynnsam bevarandestatus för de ingående naturtyperna enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Området har även betydelse för friluftslivet.

För att naturvärdena ska bestå och utvecklas är det viktigt att betesmarkerna betas och/eller slåttas och sköts på ett naturvårdsinriktat sätt vilket innebär att ingen gödning eller stödutfodring får ske och att inga kemiska bekämpningsmedel får användas. Det är även viktigt att bevara en naturlig hydrologi i området för att gynna arter som är knutna till rikkärren, kalktuffkällorna och kalkgräsmarkerna. För att utveckla och bibehålla naturvärdena i skogen är det viktigt att dessa sköts på ett naturvårdsinriktat sätt vilket innebär att gynna gamla träd och ersättningsträd till dessa, skapa död ved, luckor och andra strukturer som är viktiga för den biologiska mångfalden.

Av beslutet från 1961 framgår att länsstyrelsen beslutade att fridlysa området som naturminne jämlikt 5 § naturskyddslagen eftersom området ur såväl geologisk som botanisk synpunkt har ett mycket starkt värde. Beslutet innebär att det är förbud mot: bebyggelse, väganläggning, täkt av sten, grus eller kalk, schaktning av alla slag, skogsplantering, dränering samt konstgödsling, camping, nedskräpning, uppgrävning av växter, plockning av blommor, störning av djurliv. Fridlysningen innebär ej förbud mot betesgång på området, och ej heller förbud mot röjningar i buskagen vid behov företagas. Beslutet om naturminne tillkom för att skydda det botaniska och geologiska värdet. När naturvårdslagen infördes 1964 medförde övergångsbestämmelserna för denna lag att alla naturminnen som hade en geografisk yta omfördes till naturreservat. Länsstyrelsen ser ett behov av att komplettera och

förtydliga syftet med naturreservatet samt föreskrifterna för att uppnå ett starkare skydd med naturreservatet.

Större delen av området utgörs av ett Natura 2000-område enligt EU:s art- och habitatdirektiv och innehåller livsmiljöer och arter som är förtecknade i Bilaga 1 och Bilaga 2. Detta innebär att Sverige förbundit sig till att bevara utpekade arter och naturtyper och att åtgärder ska vidtas för att gynnsam bevarandestatus ska uppnås.

Syftet med naturreservatet har preciserats samt kompletterats med att gynnsamt bevarandetillstånd ska upprätthållas för i området förekommande arter och livsmiljöer enligt EU:s art- och habitatdirektiv såväl som för nationellt fridlysta och rödlistade arter och att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer bevara en naturlig hydrologi i rikkärren och kalktuffkällorna. Syftet om att bevara "enär området ur såväl geologisk som botanisk synpunkt har ett mycket starkt värde" har ersatts med; långsiktigt bevara och utveckla biologisk mångfald och att skydda områdets naturvärden knutna till ett kulturopåverkat landskap med lång kontinuitet som ängs- och betesmark samt den kalktuffbildning som pågår i kalktuffkällorna. Syftet har även kompletterats med beskrivning på åtgärder som ska utföras för att syftet ska uppnås.

Föreskrifterna är anpassade till reservatets syften och värden. Flertalet föreskrifter enligt 7 kap. 5 § Miljöbalken motsvarar föreskrifterna i reservatsbeslutet från 1961. Förändringar för att stärka skyddet har gjorts enligt följande:

- Föreskrift om förbud att avverka träd eller buskar eller bortföra död ved har lagts till.
- Föreskrift om förbud att bedriva åkerbruk har lagts till då detta skulle vara ett hot mot den biologiska mångfalden.
- Föreskrift om förbud att så eller plantera växter eller sätta ut djur har lagts till då detta skulle innebära ett hot mot den sällsynta och rika florans och faunan i området.
- Föreskrift om förbud att plöja, spränga, gräva, schakta, tippa, dumpa, anordna upplag, eller på annat sätt skada mark eller småvatten.
- Förbud mot bebyggelse har kompletterats med annan anläggning exempelvis mast, vindkraftverk eller liknande.
- Förbud mot väganläggning har kompletterats med att dra fram mark- eller luftledning.
- Förbud mot dränering har kompletterats med att dika.
- Föreskrift om förbud att använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, stödutfodra eller tillföra växtnäringssämnen eller jordförbättringsmedel.

- Föreskrift om förbud att sambeta med gödslade marker har lagts till eftersom det ger en indirekt gödningspåverkan som är negativ för den biologiska mångfalden.
- Föreskrift om förbud att reglera användning av avmaskningsmedel har lagts till eftersom det är negativt för den biologiska mångfalden.
- Förbud mot att utfodra vilt har lagts till. Det finns i dagsläget problem med ökat antal vildsvin och kronhjort, både inom reservatet och i intilliggande skyddade områden. Viltutfodring kan innebära ökad överlevnad av unga individer vilket påverkar viltstammarnas storlek varför det finns skäl att begränsa viltutfodring.

Vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § Miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång har dessa kompletterats och preciserats så att de ger stöd för områdets förvaltning, detta för att syftet med skyddet kan tillgodoses.

Beträffande ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § Miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet görs ändringar i syfte att modernisera språkbruket, utveckla och precisera dem samt att synkronisera dem med intilliggande skyddade områden. Några föreskrifter stryks eller ändras för att tillgodose allmänhetens behov av rekreation och för att undvika onödiga inskränkningar i allemansrätten.

Eftersom områdesskyddet från 1961 har en otydlig gräns mot det angränsande naturreservatet Fyledalen och dessutom har otillräckliga föreskrifter samt att området numera utgörs av ett Natura 2000-område anser Länsstyrelsen att det finns behov av att utöka skyddet för området dels genom geografisk utökning och dels genom att stärka föreskrifterna.

Länsstyrelsen får upphäva beslut som den har meddelat enligt 7 kap. 4-6 §§ miljöbalken om det finns synnerliga skäl. Länsstyrelsen gör bedömningen att det föreligger synnerliga skäl för att upphäva tidigare beslut från den 26 juni 1961 om bildande av naturminnet Benestads backar i Tomelilla kommun (Dnr IIIR-38-60, 1270-206) och den del av förordnande av skydd för landskapsbilden enligt 19 § naturvårdslagen, som motsvarar naturreservatets yta, som beslutades av Länsstyrelsen i Kristianstads län den 18 januari 1972 (Dnr 11.126-292-71) eftersom nu förevarande beslut om naturreservat innebär ett starkare skydd för området.

I det upphävda beslutets ställe fattar Länsstyrelsen ett nytt beslut om bildande av naturreservatet Benestads backar. Upphävandet av det befintliga naturreservatet kompenseras genom att det nya reservatet har motsvarande skydd samt innehåller ett tydligare syfte samt de föreskrifter som är nödvändiga för att uppfylla syftet med

naturreservatet. Vidare gör Länsstyrelsen bedömningen att ett nytt beslut inte försvårar allmänhetens nyttjande av området i någon större omfattning.

Skyddet kommer att bidra till att utveckla en fungerande grön infrastruktur i landskapet och ligger inom en värdestrakt för ädellövskog.

Skyddet bidrar till att uppnå miljömålen "Levande skogar", "Ett rikt växt- och djurliv" och "Ett rikt odlingslandskap" och kommer att bidra till en grön infrastruktur i landskapet som skapar möjlighet för spridning av skyddsvärda arter.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald och att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsens bedömning är att området bör avsättas som naturreservat av ovan redovisade skäl med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald, att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda och återställa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter. Området är prioriterat för områdesskydd enligt den nationella och regionala strategin för skogsskydd. Skyddet bidrar till att uppnå miljömålen "Levande skogar", "Ett rikt växt- och djurliv" och "Ett rikt odlingslandskap" och har även betydelse för arbetet med grön infrastruktur i landskapet.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har tagit del av inkomna yttranden och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken, att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4 § Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid

regelgivning. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna innebär vissa inskränkningar av allemansrätten som är nödvändiga för att skydda områdets naturvärden. Restriktionerna är inte av sådan omfattning att de innebär allvarligt försvårande av allmänhetens möjligheter att utnyttja området.

Ekosystemtjänstbedömning

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter det inrättande naturreservatet har på olika ekosystemtjänster och har kommit fram till att det inverkar positivt på flertalet ekosystemtjänster, se tabell nedan.² Bedömningen är att påverkan på ekosystemtjänsterna sammantaget stärker motiven för inrättande av naturreservatet.

Kategori	Ekosystemtjänst	Inverkan
Försörjande	Genetiska resurser hos vilda arter	Positiv
	Produktion av kött	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Träd och skogars reglering av mikroklimat, temperatur och luftfuktighet	Positiv
	Livsmiljöer som t.ex. lek- och spelplatser, boplatser och rastplatser för fåglar	Positiv
	Fröspridning och pollinering utförd av vilda djur såsom fåglar och insekter	Positiv
	Kolbindning utförd av växter	Positiv
	Naturarv, exempelvis bevarandet av naturens värden för framtida generationer.	Positiv
Kulturella	Icke organiserat friluftsliv	Positiv
	Resurs för forskning	Positiv
	Biologisk mångfald inkl. bevarande av genpool, habitat och hotade arter	Positiv
Stödjande		

Ärendets handläggning

Naturreservatet Benestads backar bildades 1961 och 2004 blev det fastställt av EU-kommissionen som ett Natura 2000-område inom habitatdirektivet (SCI). När naturreservatet bildades ägdes det av en privat markägare och förvaltades av skogsvårdsstyrelsen. En skötselplan för området blev fastställd 1974.

En revidering av skötselplanen för naturreservatet påbörjades 2020 och i samband med det beslutades det att även själva reservatsbeslutet behövde revideras. Då

² Enligt Naturvårdsverkets förslag på ekosystemtjänster inom olika naturtyper
<http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/skyddade-omraden/process-naturreservat/beslut/beslut-om-bildande-naturreservat.pdf>

området blivit Natura 2000-område finns det behov av att stärka skyddet och att nya föreskrifter behöver tillkomma för att kunna uppnå de bevarandemål som finns för Natura 2000, men även för att reservatet ska få bästa tänkbara skötsel. Det har vid revideringen också uppdagats att delar av det angränsande naturreservatet Fyledalen bör ingå i naturreservatet Benestads backar då naturtyperna bättre överensstämmer med det reservatet och den delen utgör en naturlig del av Benestads backar.

Intrångsersättning för skogen har inte betalats ut när reservatet bildades. Överenskommelse om intrångsersättning har upprättats år 2022.

Ärendet har remitterats. Inkomna yttranden redovisas i bilaga 3.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska en skötselplan ingå i varje beslut om bildade av ett naturreservat. Skötselplanen utgör bilaga 2 till detta beslut.

Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet. Förvaltningen ska ske med insyn, delaktighet och i nära samråd med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 4.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidning. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har även deltagit tf. miljödirektör Kristian Wennberg,

naturvårdsdirektör Cecilia Backe, länsassessor Caroline Tornhill och naturvårdshandläggare Sanna Persson, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför inga namnunderskrifter.

Ola Melin

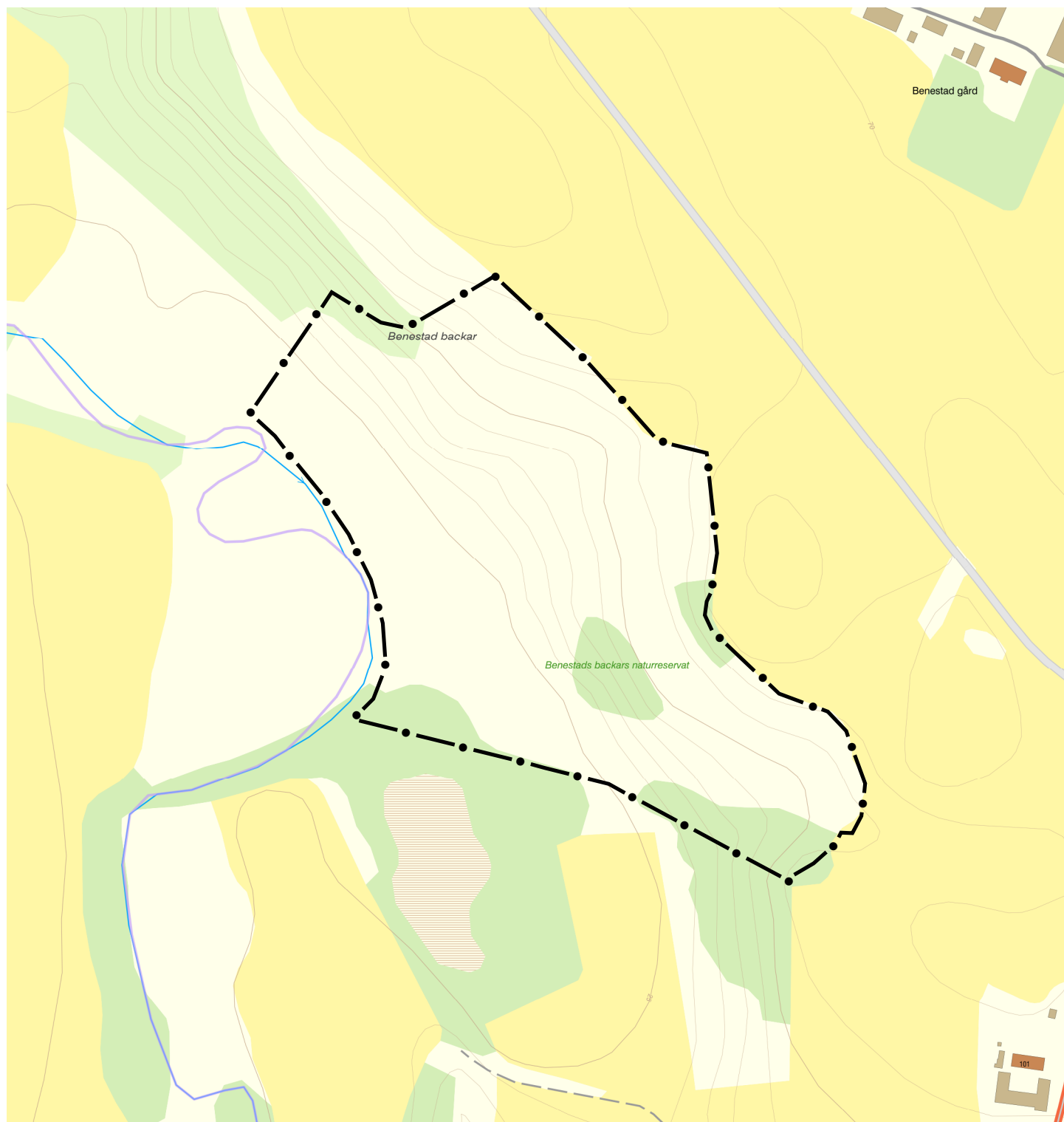
Sanna Persson

Bilagor

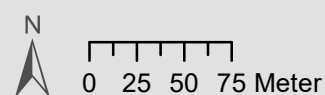
1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Skötselplan
3. Sammanställning av remissyttranden
4. Hur man överklagar
5. Sändlista (publiceras ej)

Använd Länsstyrelsens e-tjänst för komplettering av eller yttrande i ärenden. Klicka [här](#) för att komma till e-tjänsten.

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 1, Översiktskarta Naturreservatet Benestads backar, Tomelilla kommun

Illustrationskarta till beslut för
naturreservatet Benestads backar
Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 511-16477-2020

 Naturreservatets gräns

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Länsstyrelsen
Skåne

Skötselplan för naturreservatet Benestads backar i Tomelilla kommun samt bevarandeplan för Natura 2000-området Benestads backar SE0420131

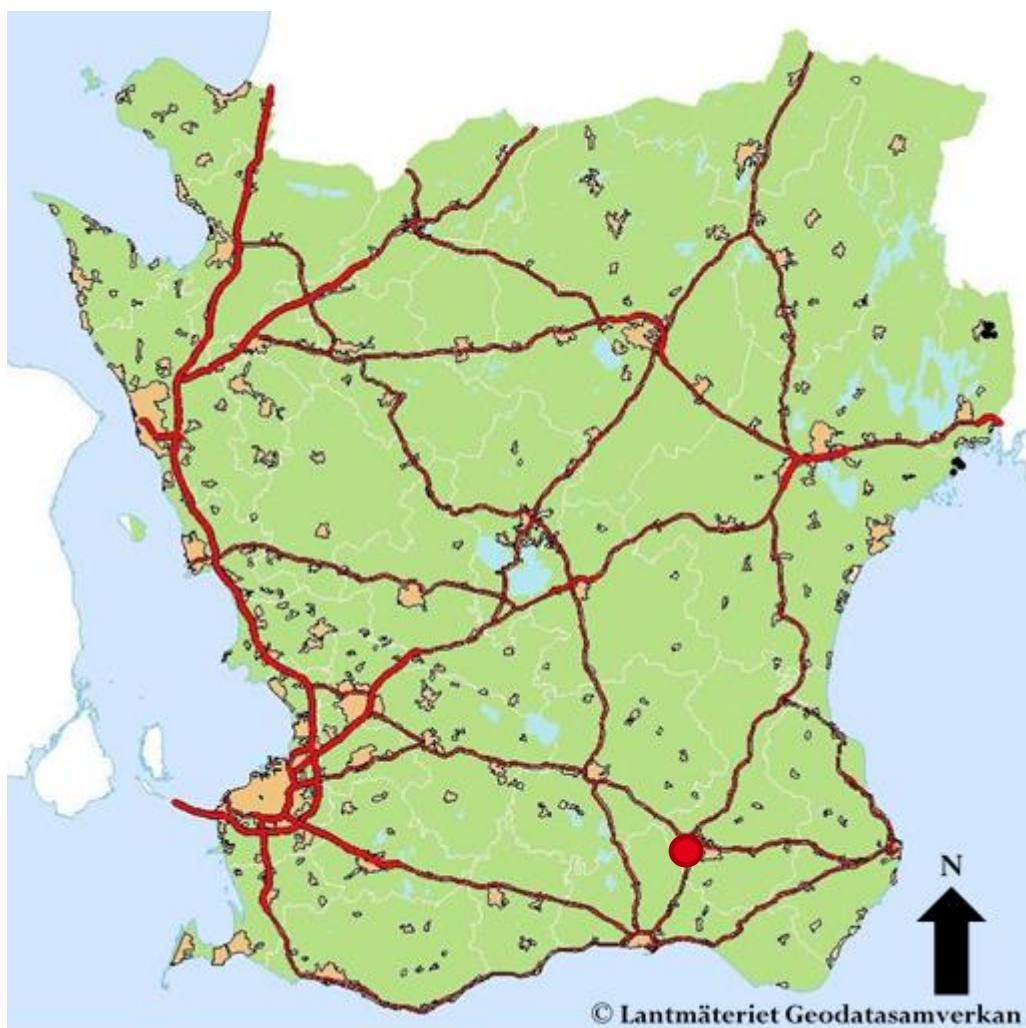

Fig.1. Den röda cirkeln anger naturreservatet Benestads backars ungefärliga läge.

Fastställt:	2022-05-12
Planförfattare:	Sanna Persson
Diarienummer:	511-16477-2020, 1270-206
Omslagsbild:	Benestads backar från norr till söder
Foton:	Planförfattaren om inget annat anges

Innehållsförteckning

Inledning	5
1 Syftet med naturreservatet	6
2 Beskrivning av området	8
2.1 Administrativa uppgifter	8
2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden	9
2.2.1 Geomorfologi, hydrologi och landskapsbild	9
2.2.2 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria	9
2.2.3 Biologi	12
2.2.4 Friluftsliv	13
2.2.5 Vad kan påverka området negativt?	13
3 Natura 2000	13
3.1 Allmänt om Natura 2000	13
3.2 Vad är bevarandestatus?	13
3.3 Viktigt att tänka på	13
3.4 Motivering till och syfte för Natura 2000-området	14
3.4.1 Motivering till områdets Natura 2000-klassning	14
3.4.2 Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden för Natura 2000-området	14
3.5 Naturtyper och arter enligt Natura 2000	14
3.5.1 Utpekade Natura 2000-naturtyper och arter	15
3.5.2 Beskrivning av Natura 2000-naturtyper och arter samt bevarandestatus	15
3.6 Bevarandemål och prioriterade bevarandeåtgärder	17
3.6.1 Bevarandemål	17
3.6.2 Prioriterade bevarandeåtgärder	19
3.7 Hotbild – Vad kan påverka Natura 2000-området negativt?	20
3.8 Skydd och regleringar	20
4 Översikt av mål, skötselåtgärder och planerad markanvändning	21
4.1 Övergripande mål	21
4.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder	21
4.3 Forn- och kulturmiljövård	21
4.4 Konsekvenser av klimatförändringar	22
5 Specifika mål och skötselåtgärder för skötelsområdena	22
5.1 Skötselområde 1 – Betesmark	23
5.2 Skötselområde 2 – Kantzon	29

5.3 Skötselområde 3 – Skog	30
6 Friluftsliv	31
7 Jakt och fiske	32
8 Utmärkning av naturreservatets gräns	32
9 Tillsyn	32
10 Dokumentation och uppföljning	32
10.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder	32
10.2 Revidering av skötselplanen	32
11 Kostnadsansvar och prioriteringar	32
12 Rödlistade arter	34
13 Källor	37

BILAGOR

A. Skötselområdeskarta

B. Natura 2000-naturtypskarta

C. Fornlämningar

D. Friluftslivskarta

Inledning

Skötselplanen beskriver ett områdes värden enligt befintligt kunskapsläge och redogör även för hur och när dessa värden ska skötas. Bakom detta ligger syftena med bildandet av ett naturreservat. Syftena styr vilka föreskrifter (regler) som ska gälla. Föreskrifterna redovisas i det dokument där bildandet av naturreservatet beslutas. Men, för att uppnå syftena med ett naturreservat kan det också krävas en särskild skötsel - vilket redovisas i detta dokument.

Naturreservatet utgör ett Natura 2000-område varför skötselplanen ska vara en kombinerad skötselplan och bevarandeplan. Natura 2000 är ett nätverk av skyddsvärda områden inom EU. Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan som består av en beskrivning av vilka naturtyper och arter som finns inom Natura 2000-området, huruvida dessa har en fullgod bevarandestatus och vilken skötsel som behövs för att dessa naturvärden ska finnas kvar långsiktigt. Bevarandeplanen innehåller också en beskrivning av vilka verksamheter och åtgärder som kan hota de arter och livsmiljöer som ska skyddas inom Natura 2000-nätverket och används som underlag vid samråd och tillståndsprövningar av verksamheter och åtgärder inom Natura 2000-området. När skötselplan och bevarandeplan kombineras finns ingen separat bevarandeplan. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanerna och skötselplanerna redovisar dessa med en symbol, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Skötselplanen anger också vad som är viktigast att göra om förvaltaren av naturreservatet, dvs. den som är ansvarig för skötseln, behöver prioritera. Skötselplanen vänder sig dock inte bara till förvaltaren utan även till markägare och andra intressenter.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen och uppföljning i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlåtas till andra, t.ex. en stiftelse eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

Skötselplanen börjar med en beskrivande del där bl.a. naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns redovisas. Därefter följer en redogörelse för bevarandemålen och för hur naturreservatet ska skötas för att uppnå målen och syftena.

1 Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

långsiktigt bevara och utveckla biologisk mångfald och att skydda områdets naturvärden knutna till ett kulturlandskap med lång kontinuitet som ängs- och betesmark samt den kalktuffbildning som pågår i kalktuffkällorna. Områdets kalkgräsmarker och kalkkärr med tillhörande ekosystem och artrikedom, ska bevaras, utvecklas och vid behov återställas och nyskapas. I området förekommande värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas, återställas och nyskapas. Gynnsamt bevarandetillstånd ska upprätthållas för i området förekommande arter och livsmiljöer enligt EU:s art- och habitatdirektiv såväl som för nationellt fridlysta och rödlistade arter samt arter och biotoper som omfattas av nationella åtgärdsprogram. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer under enkla former tillgodose friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att:

- tillförsel av växtnäringsämnen och bekämpningsmedel och användande av avmaskningsmedel förbjuds,
- hävden av området med bete i kombination med slåtter fortsätter och utökas,
- färbete förbjuds,
- uppsläende träd och buskar röjs bort fortlöpande för att förhindra igenväxning i betes- och slåttermarkerna,
- betes- och/eller slåtterhävd återupptas på ohävdad mark,
- riktade åtgärder för att gynna hotade arter såsom stor ögontröst och fältnocka utförs och följs upp,
- skogen sköts med naturvårdsinriktade åtgärder för att på sikt utvecklas mot ett naturskogsliknande tillstånd med en naturlig intern dynamik med kontinuerligt stort innehåll av gamla träd och död ved,
- områdets hydrologi bevaras ostörd,
- bekämpa arter som inte har sin naturliga utbredning i området,
- skötsel och åtgärder utvärderas och anpassas till ny kunskap om rödlistade och fridlysta arter,
- att anordningar för besökare såsom parkeringsplats, informationsskylt, trappa samt stängselgenomgångar underhålls.

Naturreservatets syften styr vilka föreskrifter (regler) som gäller i naturreservatet och ifall skötsel behövs för att syftena med naturreservatet ska kunna uppfyllas.

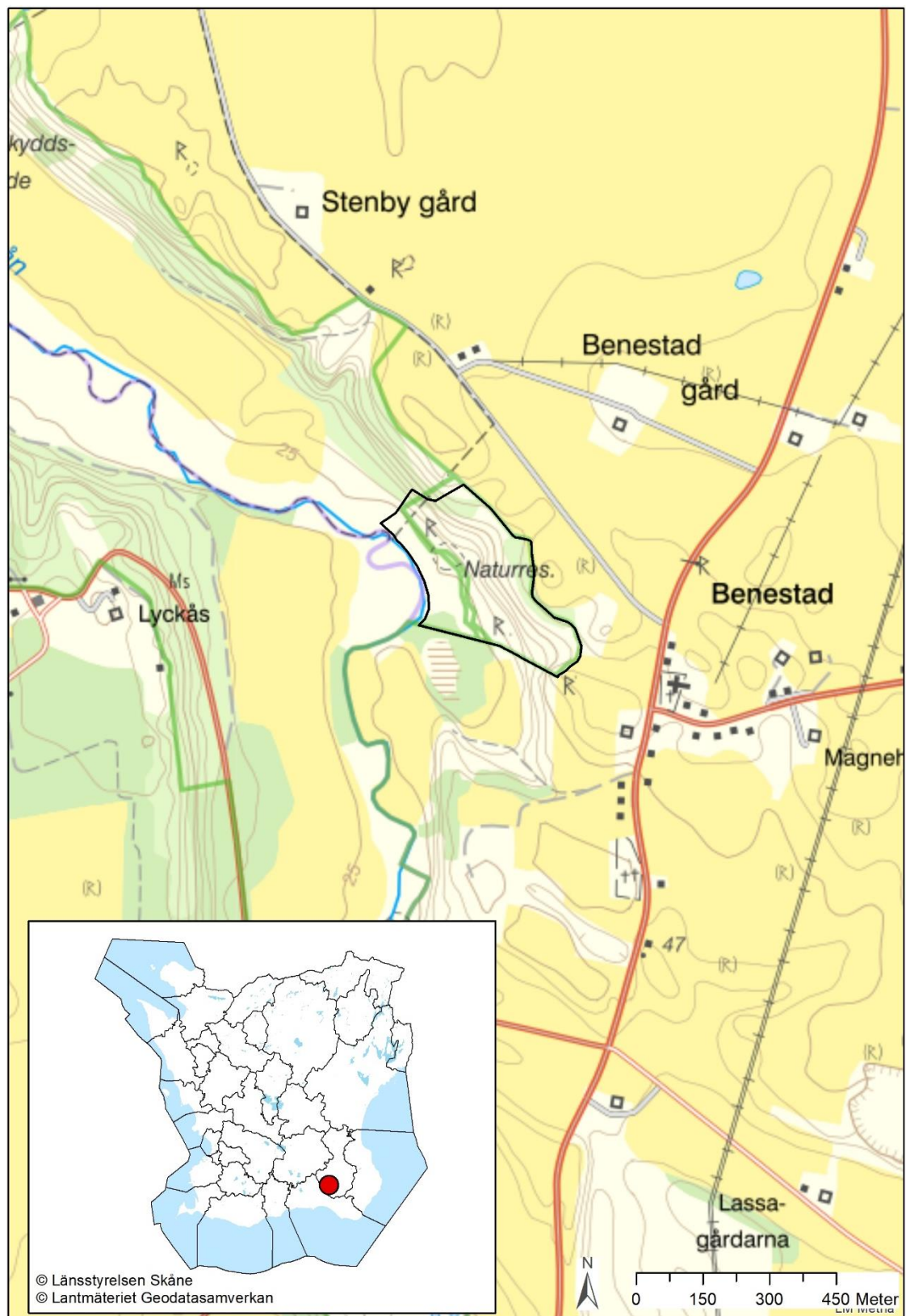

Fig. 2. Naturreservatet är markerat med svart helstreckad linje på fastighetskartan.

2 Beskrivning av området

2.1 Administrativa uppgifter

Namn:	Benestads backar
Beslutsdatum:	2022-05-12
Areal:	9,5 ha varav vatten 0 ha
Kommun:	Tomelilla
Förvaltare:	Länsstyrelsen Skåne
NVR/DOS-ID¹:	2001573
Natura 2000-ID²:	SE0420131
Natura 2000-Skyddsstatus:	SCI/SAC
Gränser:	Området begränsas av mitten av svart punktstreckad linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter:	Benestad 2:1 (del av); Skvattemölla 1:1
Markägarkategori:	Enskild
Läge:	Nordväst om Benestad
Centralpunkt:	E: 430541 N: 6153967 (SWEREF99 TM)
Naturgeografisk region:	7 – Skånes sediment- & horstområde

¹ ID-nummer i Naturvårdsverkets databas Vic Natur

² Rådets direktiv 92/43/EEG bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) samt rådets direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar (fågeldirektivet)

2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden

Länsstyrelsen i Kristianstads län fridlyste det nuvarande reservatet 1961 och en skötselplan fastställdes 1974. Området utökades 2021 då en del av naturreservatet Fyledalen upphävdes och fick ingå i Benestads backar. 1997 blev området även klassat som Natura 2000 och en bevarandeplan fastställdes 2005. Detta är en reviderad skötselplan som utgår från den gamla, men som har anpassats efter nuvarande skötsel och där även den utökade delen tagits med, kombinerad med en bevarandeplan för Natura 2000.

2.2.1 Geomorfologi, hydrologi och landskapsbild

Benestads backar ligger sydväst om Tomelilla tätort i Benestads socken. Benestads backar sluttar ner mot Fyledalen och nere i dalen rinner Fyleån. Det skiljer ca 50 m mellan dalbotten och slätten ovanför. Området är unikt för Skåne genom att kalkhaltigt grundvatten bryter fram i små rännilar i den branta dalsidan och ger upphov till mycket artrika kalkkärr.

Benestads backar har ett av landets bäst utvecklade kalktuffbildande källkärr. Stora delar av backarna är uppbyggda av flera meter tjocka kalktuffbildningar från kvartärtiden och stora mängder subfossil finns i packarna med kalktuff. Kalktuffbildningen innebär att kalk fälls ut med hjälp av mikroorganismer och vissa mossor.

Jordarten är uppbyggd av isälvsediment. Avrinningsområdet ingår i Nybroåns tillrinningsområde.

Landskapsbilden är värdefull med utsikt över det öppna landskapet likväl som det skogsklädda landskapet.

2.2.2 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria

I nordväst finns en kvarlämning efter skvaltkvarnen Skvattemölla, med anor från 1400-talet. Det äldsta skriftliga namnbelägget på platsen är från år 1437. Kvarndriften upphörde före år 1900. Rester av en gammal kalkugn finns också. Kalktuffsbrytningen började i tidig medeltid höll på ända in på 1920-talet. Buhrmans karta från 1684 visar att området troligtvis var öppet (se fig. 3). Området utgjordes under 1600- och 1700-talen av inägomark till Benestads by. Under Enskiftet 1806 var området fortfarande inägomark fram tills jordreformerna påbörjades. Området har till stor del inte varit uppodlad utan nyttjats som ängs- och betesmark under bysamhällets tid. Enligt en geometrisk karta från 1781 har det längs ån varit sidvalls- och madängar. Längre upp i backarna har det varit hårdvallsängar och en liten åker. På de gamla ekonomiska kartorna från 1916 samt 1934 var hela området öppen betesmark (se fig. 5). Utanför området längs med ån var det fortfarande sidvallsäng. På 1940-talet var området något mer öppet ut än idag men några träddungar finns och ädellövsbogen med alm i norr precis utanför området fanns redan då. Man kan ana spår av brytningen i de kalkrika områdena som vitare nyanser i kartan (se fig. 6). Sammantaget kan man säga att området har en lång kontinuitet av naturlig fodermark, äng och/eller betesmark men också av tidigindustriell aktivitet.

Större delen av området betas idag med nötkreatur och vissa delar av rikkärren slås årligen.

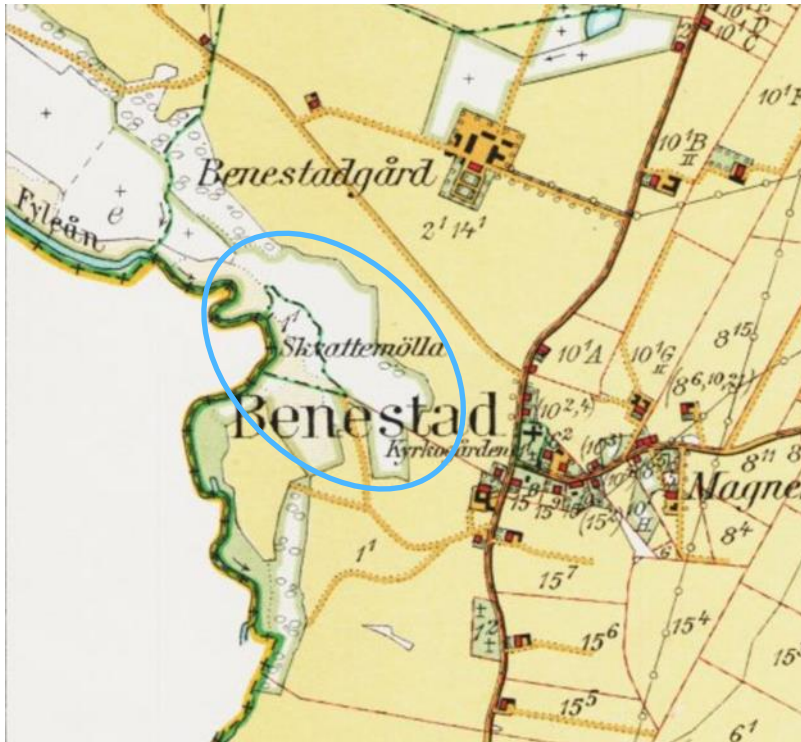

Fig. 5. Ekonomiska kartan från 1934, visar att området var öppet. Gult = åkermark, vitt = betesmark, beige = mosse/kärr, cirklar = lövträdssymboler, * = barrträd.

Fig. 6. Ortofoto från 1940 visar att området var något mer öppet än idag.

2.2.3 Biologi

Benestads backar är en mycket värdefull botanisk lokal där den styrande faktorn har varit den långa betes- och slåtterhävden och förekomsten av kalk. Åt sydväst exponeras backarna och ger en god instrålning på kalkgräsmarkerna. På plåtarna finns främst rikkärr som är en ovanlig naturtyp i Skåne och utgörs i Benestad av kalkkärr som är unika. Rikkärren utgörs i huvudsak av två typer. Den ena är lågvuxen med axag i täta tuvor, medan den andra är högvuxen och består av trubbtåg.

Större delen av Benestads backar är avsatt som Natura 2000-område där Natura 2000-naturtyperna Kalkgräsmarker (6210), Silikatgräsmarker (6270), Fuktängar (6410), Högörtängar (6430), Kalktuffkällor (7220), Rikkärr (7230) och Ädellövskog i branter (9180) ingår. Kalktuffkällor (7220) är en prioriterad naturtyp enligt habitatdirektivet. Utpekade Natura 2000-arter i området är kalkkärrsgrynsnäcka (1013) och smalgrynsäcka (1014). Kalkkärrsgrynsnäcka är en utpekad art inom åtgärdsprogrammet för bevarande av rikkärr (ÅGP). Natura 2000-arten klockgroda (1188) finns också noterad i området.

Benestads backar har en lång kontinuitet av beteshävd och många rödlistade (rödlistan 2020) arter har noterats i området. Till exempel förekommer växter som saltmaskros (CR), fältnocka (EN), stor ögontröst (EN, ÅGP), backsilja (VU), vanlig backsippa (VU) och honungsblomster (VU). Förekommande insekter är till exempel backvisslare (VU), gulbent gullhårssnäppfluga (VU), *Nysson interruptus* (EN), rostsmalbi (EN) och tvåvingen *Syntormon subinermis* (EN) som har en av sina två kända lokaler i landet här i Benestads backar. Här finns även ÅGP-arten sandödla (VU). Lövgroda är noterad i området. Två särskilt skyddsvärda askar (EN) och en särskilt skyddsvärd ek finns i reservatet. Floran har förekomster av arter som backtimjan (NT), sommarfibbla (NT), majviva (NT), jordtistel (NT), blåtåg, harmynta, klöverärt, kärrjohannesört (NT), luddunört, och ängsnycklar. Ädellövskogen i sydöstra delen av området är en nyckelbiotop som lämnats till fri utveckling. Osäkert om askskottsjukan har slagit till här. Benestads backar gränsar till naturreservatet Fyledalen som bedömts som det artrikaste området i Sverige vad gäller förekomsten av fladdermöss.

Fig. 7. Gullviva och backsippa i Benestads backar.

2.2.4 Friluftsliv

Benestads backar klassas inte som ett tätortsnära reservat men är ett välbesökt område och ligger relativt nära Tomelilla och Benestad. Området är av stort intresse för botaniker och geologer. Då området är kuperat och på många ställen alltid blött är området inte tillgänglighetsanpassat och det kan vara svårt att ta sig fram. Spång, trappa och bänk finns i reservatet. Parkeringsplats och informationsskylt finns i anslutning till reservatet.

2.2.5 Vad kan påverka området negativt?

De faktorer som kan påverka området negativt finns beskrivna under rubrik 3.7 för Natura 2000. Natura 2000-området Benestads backar är mindre än naturreservatet Benestads backar. Dock är det samma faktorer som kan påverka reservatet negativt.

3 Natura 2000

3.1 Allmänt om Natura 2000

I samband med inträdet i Europeiska Unionen har Sverige accepterat att delta i arbetet med att etablera ett nätverk av skyddade områden i Europa kallat Natura 2000. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen i enlighet med två direktiv inom naturvårdsområdet, EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet) och EU-rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar (fågeldirektivet) inklusive direktivens uppdateringar.

Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning om områdesskydd m.m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom naturreservatet kräver samråd och i vissa fall tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

Naturtypernas namn med tillhörande koder redovisas i tabell 1.

3.2 Vad är bevarandestatus?

Natura 2000 innebär att alla EU-länder ska vidta åtgärder för att naturtyper och arter som utpekats ska ha *fullgod bevarandestatus*. Det innebär att man ska försäkra sig om att de utpekade naturtyperna och arterna finns kvar långsiktigt i Europa. För en naturtyp kan *fullgod bevarandestatus* innebära att man bevarar de strukturer och funktioner som finns i naturtypen och att de arter som är typiska för naturtypen finns kvar i livskraftiga populationer. För en art innebär *fullgod bevarandestatus* att arten finns i livskraftiga populationer och att förekomsten av dess livsmiljö är tillräcklig.

3.3 Viktigt att tänka på

För att inte skada Natura 2000-områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Alla som planerar att

utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska i stället Skogsstyrelsen kontaktas. Bevarandeplanen eller den kombinerade bevarandeplanen och skötselplanen för ett Natura 2000-område kan revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningarna förändras. Vid tillståndsprövning är det viktigt att utnyttja den nya kunskapen som finns i reviderade bevarandeplaner eller kombinerade bevarande- och skötselplaner även innan dessa planer har beslutats.

3.4 Motivering till och syfte för Natura 2000-området

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa fullgod bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller habitatsdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

3.4.1 Motivering till områdets Natura 2000-klassning

I Natura 2000-området Benestads backar finns unika naturtyper för Skåne i form av Kalktuffkällor (7220) och Rikkärr (7230). Kalktuffkällor är en prioriterad naturtyp enligt habitatsdirektivet. Området har en lång hävdkontinuitet och en rik flora med många rödlistade och hotade arter. I Benestads backar finns Natura 2000-arterna kalkkärrsgrynsnäcka (1013), smalgrynsnäcka (1014) och klockgroda (1188). Hela området har mycket höga botaniska och geologiska värden.

3.4.2 Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden för Natura 2000-området

Det övergripande bevarandesyftet med Natura 2000-området Benestads backar är att upprätthålla naturtyperna och de utpekade arterna i gynnsam bevarandestatus inom den biogeografiska regionen. Naturtyperna utgörs av Kalkgräsmarker (6210), Silikatgräsmarker (6270), Fuktängar (6410), Högörtängar (6430), Kalktuffkällor (7220), Rikkärr (7230) och Ädellövskog i branter (9180). De utpekade Natura 2000-arterna är kalkkärrsgrynsnäcka (1013) och smalgrynsnäcka (1014).

De prioriterade bevarandevärdena är kalkkärrsgrynsnäcka (1013), smalgrynsnäcka (1014) samt naturtyperna Kalkgräsmarker (6210), Silikatgräsmarker (6270), Fuktängar (6410), Kalktuffkällor (7220) och Rikkärr (7230) då dessa utgör unika områden med en värdefull flora och med förekomst av ett flertal hävdgynnade och hotade arter.

3.5 Naturtyper och arter enligt Natura 2000

3.5.1 Utpekade Natura 2000-naturtyper och arter

Tabell 1 redovisar de förekommande naturtyperna med arealer och Natura 2000-arter för Natura 2000-området Benestads backar SE0420131. Natura 2000-koderna anges inom parentes. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan omföras till någon naturtyp med aktiva åtgärder eller med naturlig förändring efter lång tid. Se även bilaga B.

Tabell 1. Natura 2000-områdets naturtyper med arealer 2021 och Natura 2000-arter. Natura 2000-koder inom parentes.

inom parentes.

Naturtyp	Areal (ha) med bedömd bevarandestatus		
	Fullgod	Icke fullgod	Totalt
Kalkgräsmarker (6210)		2,4	2,4
*Silikatgräsmarker (6270)		0,2	0,2
Fuktängar (6410)		0,1	0,1
Högörtängar (6430)		0,4	0,4
*Kalktuffkällor (7220)		0,2	0,2
Rikkärr (7230)		1,1	1,1
*Ädellövskog i branter (9180)		0,5	0,5
Total areal naturtyper		5,1	5,1
Icke naturtyper (utvecklingsmark)			
6210, 6410, 7220 eller 7230			0,06
Total areal utvecklingsmark			0,06
Total areal Natura 2000-område			7,2
Arter			
Kalkkärrsgrynsnäcka – <i>Vertigo geyeri</i> (1013)	Fullgod bevarandestatus		
Smalgrynsnäcka – <i>Vertigo angustior</i> (1014)	Fullgod bevarandestatus		
* Prioriterad naturtyp enligt habitatdirektivet.			

3.5.2 Beskrivning av Natura 2000-naturtyper och arter samt bevarandestatus

Kalkgräsmarker (6210)

Naturtypen kalkgräsmarker (6210) breder ut sig i den centrala delen av området. De ligger i de sydvända torrare backarna och har en speciell unik flora. Rännilar med källvatten rinner igenom naturtypen. Naturtypen är den arealmässigt största i reservatet och karakteriseras av arter som stor

ögontröst, fältnocka, honungsblomster, backsippa, gullviva, ängsnycklar och jungfrulin. Backvisslare, sexfläckig bastardsvärmare och gulsparr har också noterats här. Naturtypen är under igenväxning av främst hagtorn. Naturtypen uppnår inte god bevarandestatus då hävden är för svag.

Silikatgräsmarker (6270)

Naturtypen silikatgräsmarker (6270) förekommer på två mindre ytor i området. Naturtypen har en liknande artsammansättning som Kalkgräsmarken med bl.a. backsippa, majviva och gullviva. Naturtypen är under igenväxning av främst hagtorn. Naturtypen uppnår inte god bevarandestatus då hävden är för svag.

Fuktängar (6410)

Naturtypen fuktängar (6410) är utspridd i små ytor i främst den centrala delen av området. Naturtypen i Benestads backar karakteriseras av arter som blodrot, majviva, klöverärt, ängsbräsa, humleblomster och kärrjohannesört. Naturtypen är i igenväxning av främst hagtorn. Naturtypen uppnår inte god bevarandestatus då hävden är för svag.

Högörtängar (6430)

Naturtypen högörtängar (6430) är utspridd i små områden över den centrala och södra delen av området. Naturtypen är under igenväxning av främst hagtorn men här växer även ängsbräsa och humleblomster. Naturtypen uppnår inte fullgod bevarandestatus då hävden är för svag.

Kalktuffkällor (7220)

Naturtypen kalktuffkällor (7220) går som ett stråk längs naturtypen rikkärr (7230). Kalktuffkällorna i Benestads backar har en pågående kalktuffbildning och bäckdråg med kalkrikt vatten tränger upp ur marken. Naturtypen karakteriseras bl.a. av kamtuffmossa och klotuffmossa. Precis som övriga naturtyper runtomkring så är det en pågående igenväxning. Naturtypen uppnår inte fullgod bevarandestatus då hävden är för svag.

Rikkärr (7230)

Naturtypen rikkärr (7230) går som ett stråk genom hela området. Rikkärren breder främst ut sig på plåtarna i Benestads backar. Naturtypen i Benestads backar karakteriseras främst av brunmossor som späd skorpionmossa, guldspärrmossa, kamtuffmossa och klotuffmossa. Här finns Natura 2000-arterna kalkkärrsgrynsnäcka och smalgrynsnäcka. Trubbtåg och axag dominerar i fältskiktet, men här finns även arter som blåtag, majviva, ängsnycklar och tätört. Även vide, som är viktig för kalkkärrsgrynsnäckan och smalgrynsnäckan, har noterats. Bevarandestatusen för naturtypen är inte fullgod då hävden är för svag.

Ädellövskog i branter (9180)

Naturtypen ädellövskog i branter finns i den sydöstra delen av reservatet och domineras av ask med en bård av klibbal i kanterna. Inslag av ung alm och hassel finns. I bottenskiktet finns bl.a. guldlövmossa. I fältskiktet finns arter som blåsippa, svalört, vitsippa, löktrav och skogsbingel. Lavar som lönnlav och fläderlundlav (VU) är noterade. Bevarandestatusen för naturtypen är inte fullgod då de flesta träd bedöms som likåldriga.

Kalkkärrsgrynsnäcka – *Vertigo geyeri* (1013)

Kalkkärrsgrynsnäckan förekommer i södra Sverige i öppna rikkärr och kalkfuktängar. Det är också denna miljö som snäckan är knuten till när det gäller Benestads backar.

Smalgrynsnäcka – *Vertigo angustior* (1014)

Smalgrynsnäckan förekommer i södra Sverige i öppna rikkärr och kalkfuktängar. Det är också denna miljö som snäckan är knuten till när det gäller Benestads backar.

3.6 Bevarandemål och prioriterade bevarandeåtgärder

3.6.1 Bevarandemål

Kalkgräsmarker (6210)

Arealen av Kalkgräsmarker (6210) ska vara minst 2,4 ha. Regelbunden hävd genom årligt bete, eller slåtter och efterbete, ska påverka området. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. gammalt fjolårsgräs) ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Typiska och karakteristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska finnas och förnygra sig. Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi och näringsstatusen i marken ska vara naturlig. Det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår eller andra avvattande anläggningar som medför negativ påverkan. Ingen tillförsel av näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur eller sambete med vall, ska förekomma. Krontäckningen av träd och buskar ska vara liten. Igenväxningsvegetation, vedartad eller örtartad, ska inte förekomma mer än i begränsad utsträckning. Solexponerade, varma miljöer och strukturer ska utgöra ett påtagligt inslag i gräsmarken. Enstaka värdefulla träd, t.ex. bärande och blommande, hålträd, hagmarksträd, gamla träd etc. ska förekomma. Enstaka värdefulla buskar t.ex. bärande och blommande, snår och brynbildande buskar ska förekomma, dock endast i mycket begränsad omfattning. Förekommande kärlväxter ska ha en möjlighet att blomma och sätta frö. Typiska fjärilsarter ska förekomma. För naturtypen främmande eller invasiva arter ska inte förekomma.

Silikatgräsmarker (6270)

Arealen av Silikatgräsmarker (6270) ska vara minst 0,2 ha. Regelbunden hävd ska påverka området, genom årligt bete, eller genom slåtter och efterbete. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. fjolårsgräs) ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Typiska och karakteristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska finnas och förnygra sig. Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi och näringsstatusen i marken ska vara naturlig. Det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår eller andra avvattande anläggningar som medför negativ påverkan. Ingen tillförsel av näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur eller sambete med vall, ska förekomma. Krontäckningen av träd och buskar ska vara liten. Varken vedartad eller örtartad igenväxningsvegetation ska förekomma mer än i begränsad utsträckning. Solexponerade, varma miljöer och strukturer ska utgöra ett påtagligt inslag i gräsmarken. Enstaka värdefulla träd, t.ex. bärande och blommande, hålträd, hagmarksträd, gamla träd etc. ska förekomma. Enstaka värdefulla buskar t.ex. bärande och blommande, snår och brynbildande buskar ska förekomma, dock endast i mycket begränsad omfattning. Förekommande kärlväxter ska ha en möjlighet att blomma och sätta

frö. Typiska fjärilsarter ska förekomma. För naturtypen främmande eller invasiva arter ska inte förekomma.

Fuktängar (6410)

Arealen av Fuktängar (6410) ska vara minst 0,1 ha. Regelbunden hävd genom bete eller slåtter och efterbete ska påverka området. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. fjolårsgräs ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Typiska och karakteristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska finnas och föryngra sig. Hydrologin ska vara naturlig och markfuktigheten tillräcklig. Det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår eller andra avvattande anläggningar som medför negativ påverkan. Näringsstatusen i marken ska vara naturlig. Ingen antropogen näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur och sambete med vall, ska förekomma. Krontäckningen av träd och buskar ska vara liten. Varken vedartad eller örtartad igenväxningsvegetation ska förekomma med än i begränsad utsträckning. Enstaka värdefulla träd, t.ex. bärande och blommande, hålträd, hagmarksträd, gamla träd etc. ska förekomma. Enstaka värdefulla buskar t.ex. bärande och blommande, snår och brynbildande buskar ska förekomma. Förekommande kärlväxter ska ha en möjlighet att blomma och sätta frö. Typiska fågel- och fjärilsarter ska förekomma tämligen allmänt. För naturtypen främmande eller invasiva arter ska inte förekomma.

Högörtängar (6430)

Arealen Högörtängar (6430) ska vara 0,4 ha men kan minska till fördel för Fuktängar (6410) eller Silikatgräsmarker (6270). Regelbunden hävd genom årligt bete och/eller slåtter samt störning från översvämningar, islossning etc. ska påverka området. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. fjolårsgräs) ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Typiska och karakteristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska finnas och föryngra sig. Hydrologin ska vara naturlig och markfuktigheten tillräcklig. Det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår eller andra avvattande anläggningar som medför negativ påverkan. Näringsstatusen i marken ska vara naturlig. Ingen antropogen näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur och sambete med vall, ska förekomma. Förekommande kärlväxter ska ha en möjlighet att blomma och sätta frö. För naturtypen främmande eller invasiva arter ska inte förekomma.

Rikkärr (7230)

Arealen Rikkärr (7230) ska vara minst 1,1 ha. Regelbunden hävd, med årligt bete eller slåtter och efterbete, ska påverka området. Trampskador ska inte förekomma i någon större omfattning. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. fjolårsgräs) eller igenväxningsvegetation ska finnas vid vegetationsperiodens slut. Betestrycket får inte vara för hårt då kalkkärrsgrynsnäcka och smalgrynsnäcka påverkas negativt av det. Vegetationen ska vara karakteristisk för rikkärr/kalkrikkärr med en artrik flora och fauna med flera rikkärrsindikerande arter. Bottenskiktet ska ha förekomst av brunmossor, inslag av vitmossor kan förekomma. Typiska och karakteristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska föryngra sig. Kärret ska vara naturligt näringsfattigt, tydligt påverkat av kalk och baskatjoner. Det ska finnas en ständig tillgång på baskatjonrikt vatten. Kärrens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera

naturligt och vara hög under större delen av året. Rikkärrets hydrokemi ska inte vara starkt påverkad av mänskliga ingrepp och/eller övergödning. Kärret ska vara öppet (krontäckning <5%), enstaka träd och buskar kan förekomma. Typiska arter av mossor och kärlväxter ska förekomma tämligen allmänt. Förekommande kärlväxter ska ha en möjlighet att blomma och sätta frö. Typiska fjärilsarter ska förekomma. För naturtypen främmande eller invasiva arter ska inte förekomma.

Kalktuffkällor (7220)

Arealen Kalktuffkällor (7220) ska vara minst 0,2 ha. Källorna ska ha ett ständigt framspringande källvatten och kalktuffbildning ska vara en pågående process. Typiska och karakteristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska finnas och förnygra sig. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Källorna ska vara tydligt påverkade av kalk och baskatjoner. Källornas hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Källornas hydrokemi ska inte vara starkt påverkad av mänskliga ingrepp och/eller övergödning. Typiska arter av mossor och kärlväxter ska förekomma tämligen allmänt. För naturtypen främmande eller invasiva arter ska inte förekomma.

Ädellövskog i branter (9180)

Arealen Ädellövskog i branter (9180) ska vara minst 0,5 ha. Skogen ska i huvudsak formas av naturliga störningar och intern dynamik. Småskaliga naturliga processer, t.ex. trädens förnygring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning, liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. insektsangrepp, stormfällning eller skred ska påverka dynamik och struktur. Hydrologin och näringsstatusen ska vara ostörd och naturlig. Ädellövträd ska dominera skogen. Det ska finnas gamla träd och förnygring av nya träd som efterträdare av ask alternativt alm, lönn eller lind. Trädsiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Följande strukturer/substrat ska finnas: gamla träd, levande träd med döda träddeklar, liggande död ved och högstubbar, stående döda eller döende träd. Gran ska inte finnas. Det ska förekomma typiska arter av kärlväxter, lavar och mossor. För naturtypen främmande eller invasiva arter ska inte finnas.

Kalkkärrsgrynsnäcka (1013), Smalgrynsnäcka (1014)

Kalkkärrsgrynsnäcka (1013) och smalgrynsnäckan (1014) ska förekomma i livskraftiga populationer och reproduktion ska ske årligen. Lämplig livsmiljö, öppna rikkärr, ska vara minst 1,4 ha. För hårt betestryck får inte förekomma då dessa arter påverkas negativt av det. Hydrologin i området får inte påverkas negativt då dessa arter är känsliga för det. Igenväxning med främst vass, men även regelbunden naturvårdsbränning, är ett hot mot dessa arter och ska inte förekomma.

3.6.2 Prioriterade bevarandeåtgärder

De åtgärder som är prioriterade i området är fortsatt beteshävd med kompletterande slåtter för att bevara områdets hävdgynnade flora och för att ge förutsättning för såväl utpekade Natura 2000-arter som Natura 2000-naturtyper att fortleva/bevaras. Vidare löpande röjningsinsatser i träd- och buskskikt (inklusive slyröjning) är en förutsättning för att uppnå och bevara fullgod bevarandestatus för naturtyper och arter knutna till dem.

3.7 Hotbild – Vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

- Utebliven eller för svag slåtter- och beteshävd som leder till att betesmarkerna växer igen och förnaansamling sker. Ett alltför hårt betestryck kan dock påverka området negativt, då trampskador uppstår och påverkar floran samt kalkkärrsgrynsnäcka och smalgrynsnäcka.
- Igenväxning av sly och ett alltför tätt träd- och buskskikt konkurrerar ut den värdefulla floran.
- Gödsling eller annan tillförsel av näringsämnen (t.ex. kväveläckage från omgivande marker, spridning av rötslam, stödutformning mm) som skadar mark och vegetation. Tillskottsutfodring av betesdjur ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran. Användning av bekämpningsmedel och kemikalier i de omkringliggande skogarna och åkrarna kan också utgöra ett hot.
- Ändrad markanvändning i eller i anslutning till området, t.ex. upphävd hävd, uppodling av betesmark och plantering av gran.
- Förändringar av områdets hydrologi, både inom och utanför området, genom t.ex. markavvattning. Förändrad vattenkemi och försämring av vattenkvaliteten genom t.ex. utsläpp av föroreningar i vattendrag, försurning eller eutrofiering. Rensning, dikning, muddring eller breddning av diken/vattendrag i anslutning till området som kan påverka betesmarkerna negativt.
- Bebyggelse, industrier, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering och täktverksamhet, i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt.
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar påverkar floran negativt. Gäller både långspridda samt från närområdet.
- Användning av avmaskningsmedel på betesdjuren.
- Avverkning av gamla ädellövträd, hålträd och kvarstående döda eller döende träd.
- Plockning eller uppgrävning av den fridlysta eller rödlistade floran i området.
- En införsel/ökning av främmande eller invasiva arter.
- Ett förändrat klimat kan leda till att förutsättningarna för bevarande ändras snabbare än beräknat. Detta leder till att man måste revidera skötseln med kortare intervall för att följa klimatets utveckling och de senaste forskningsresultaten.

3.8 Skydd och regleringar

Området har varit fridlyst sen 1961 och efter införande av Naturvårdslagen betraktas området som naturreservat sedan 1974. Större delen av området är Natura 2000-område sedan 2005. För att uppnå gynnsam bevarandestatus inom Natura 2000-området samt för att bevara och utveckla områdets naturvärden inom hela naturreservatet har ett nytt beslut med reviderade föreskrifter samt en reviderad skötselplan tagits fram.

4 Översikt av mål, skötselåtgärder och planerad markanvändning

4.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med naturreservatet är att bevara ett område med värdefulla kalkrikkärr och kalktuffkällor med omgivande kalkgräsmarker med en artrik flora med många unika och rödlistade arter, samt ett mindre område ädellövskog. Kalkrikkärren, kalktuffkällorna och kalkgräsmarkerna ska vara öppna och välhävdade och sakna spår av näringspåverkan och ska domineras av hävdgynnade arter. Skogen ska vara flerskiktad med rik förekomst av död ved och med ett välutvecklat buskskikt. Målet är även att under enklare former tillgängliggöra området för besökaren.

4.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder

Förutom de generella riktlinjerna och åtgärderna finns det områdesspecifika sådana vilka redovisas i kapitel 5 under respektive skötselområde.

Skötselåtgärderna ska bidra till att uppfylla syftet med reservatet och ske utifrån naturvårdsaspekter. För att skydda den biologiska mångfalden är det viktigt att hydrologin inte skadas på ett betydande sätt vid åtgärder inom naturreservatet. Vid åtgärder gäller även att skador på mark ska undvikas.

För betesmarkerna innebär det årligt bete med kompletterande slåtter i rikkärren. Vid bete är det bra om lättare djur kan användas för att minska trampskador i området. För skogen innebär det att inget skogsbruk bedrivs, att äldre träd samt efterträdare sparas och att gran röjs när den upptäcks. Främmande och/eller invasiva arter ska tas bort i hela området.

4.3 Forn- och kulturmiljövård

Tabell 2. Tabellen visar en översikt av fornlämningar i området, deras benämning (lämningsnummer) enligt Riksantikvarieämbetet (RAÄ), typ av fornlämning samt i vilket skötselområde de är lokaliserade.

Lämningsnummer	Typ av fornlämning	Skötselområde
L 1991:849	Kvarn	2
L 1991:912	Kalkugn	2

Fornlämningarnas lokalisering framgår av bilaga C.

Vid ingrepp i fornlämning krävs tillstånd enligt kulturmiljölagen 2 kap 1989:850, samråd ska ske med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet innan åtgärd utförs. Det gäller t.ex. vid röjningar då röjningsmaterial inte får läggas på fornlämning. Vid anläggande av grillplatser eller liknande, så hitta helst en plats som inte ligger inom fornlämningsområde, inom fornlämning ska samråd ske för att undvika skada på fornlämning. I samband med avverkning av träd och utkörning av virke inom

fornlämning krävs samråd, detta för att det betraktas som ingrepp och risk för skada på fornlämning.

4.4 Konsekvenser av klimatförändringar

Klimatförändringar kan påverka områdets värden och skötsel negativt genom:

- *Ökad igenväxningstakt* i betesmarkerna.
- *Problem för betesdjuren* med långvarig hetta och torka, samt med sjukdomar och andra svårigheter pga. för blöt mark.
- *Ökad mängd trädsjukdomar*, svamp och insektsangrepp på lövträd och skyddsvärda träd.
- *Skuggning och förurning av jorden* pga. kraftig ökning av bok.
- *Ökning av främmande och / eller invasiva arter* som kan konkurrera ut inhemsk skyddsvärd flora och fauna både på land och i vattendrag.
- *Snabbare förfall av friluftsanordningar*.

Tänkbara skötselåtgärder för att komma till rätta med eventuella problem orsakade av klimatförändringar:

- *Igenväxning*: röjning, slåtter, bränning, förlängd betessäsong samt fler betesdjur.
- *Problem för betesdjur*: säkrad dricksvattenförsörjning, solskydd, betesplanering/fällindelning, hårdiga raser, kompletterande skötsel (röjning, slåtter, bränning).
- *Trädsjukdomar*: gynnande och nyplanterande av efterträdare, fler trädslag (resistenta sorter av inhemska trädslag), handlingsplan för eventuell smitta, veteranisering (skapa gammeldagskvaliteter genom specifik skötsel av yngre träd).
- *Skuggning och förurning av jorden*: ställningstagande i ett tidigt skede om bok ska tillåtas föryngra sig eller inte och sköt därefter genom att hålla efter bok med framförallt slyröjning och avverkning efter behov.
- *Främmande och / eller invasiva arter*: gynnande av inhemska arter, bekämpning av oönskade arter.
- *Friluftsanordningar*: användning av tåliga material, täta kontroller och underhåll.

5 Specifika mål och skötselåtgärder för skötselområdena

Naturresevatet har delats in i tre olika skötselområden med tillhörande delområden utifrån markanvändning eller skötsel som ska genomföras.

- Skötselområde 1 – Betesmark
- Skötselområde 2 – Kantzon
- Skötselområde 3 – Skog

5.1 Skötselområde 1 – Betesmark

Delområde 1.1: Öppen betesmark - 4,2 ha

Delområde 1.2: Rikkärr – 1,9 ha

Delområde 1.3: Restaurering rikkärr – 1,8 ha

Areal totalt: 7,9 ha

Natura 2000-naturtyper: Kalkgräsmarker (6210), Silikatgräsmarker (6270), Fuktängar (6410), Högörtängar (6430), Kalktuffkällor (7220), Rikkärr (7230)

Natura 2000-arter: Kalkkärrsgrynsnäcka (1013), Smalgrynsnäcka (1014)

Delområde 1.1

Fig. 8. Backe med backsippor.

Beskrivning

Detta skötselområde utgör det största området i reservatet och täcker större delen av den västra och centrala ytan. Det ingår även en del av en före detta åkermark i den nordöstra delen som idag betas. I delområdet ingår Natura 2000-naturtyperna Kalkgräsmarker (6210), Silikatgräsmarker (6270), Fuktängar (6410), Högörtängar (6430) samt utvecklingsmark mot antingen 6210, 6410, 7220 eller 7230. Området betas årligen, men slåtter bör inte uteslutas som komplement. Här finns spridda träd och buskar, men även buskage av slån samt hagtorn som är för täta. I kalkgräsmarken växer den akut hotade saltmaskrosen (CR) och de starkt hotade arterna stor ögontröst (EN) och fältnocka (EN). För övrigt så består fältskiktet av bl.a. backsilja (VU), backsippa (VU), honungsblomster (VU), backtimjan (NT), jordtistel (NT), kärrjohannesört (NT), majviva (NT), sommarfibbla (NT), sumpgentiana, knattemossa (NT) och kalkkällmossa (NT). Insekter som höstbroms (EN), backvisslare (VU), gullbent gullhårssnäppfluga (VU), mindre strömvapenfluga (VU), svartryggig strömvapenfluga (NT), bredbrämad bastardsvärmare (NT), mindre bastardsvärmare (NT) och sexfläckig bastardsvärmare (NT) samt fåglar som brun glada (EN),

fältpiplärka (EN) och ängshök (EN) har noterats. Även arter som klockgroda (1188), sandödla (VU, ÅGP), har noterats i området. Den invasiva arten jätteloka har noterats i området.

Bevarandemål

Området ska bevaras som öppen betesmark med spridda träd och buskar (<5%). Arealen öppen betesmark ska vara minst 4,2 ha. Regelbunden hävd genom bete ska påverka området och kompletteras med slåtter när skötseln kräver det. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. fjolårsgäs) ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Typiska och karakteristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska finnas och förny sig. Näringsstatusen i marken ska vara naturlig. Ingen antropogen näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur och sambete med vall, ska förekomma. Krontäckningen av träd och buskar ska vara liten. Varken vedartad eller örtartad igenväxningsvegetation ska förekomma mer än i begränsad utsträckning. Populationerna av stor ögontröst och fältnocka ska vara starka och inte minska. Främmande och/eller invasiva arter ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

Restaureringsåtgärder:

- Inga.

Underhållsåtgärder:

- Årligt bete.
- Slåtter som kompletterande skötsel om behov finns. Vid slåtter ska slaget material avlägsnas inom sju dagar. Slåttern ska ske med så lite störning som möjligt och helst ske efter 30 juni.
- Fällindelning vid behov för att gynna arter som fältnocka och stor ögontröst.
- Underhållsröjning för att hålla efter igenväxningsvegetation och ohävdarter.
- Underhållsbränning för att hålla efter igenväxningsvegetation och ohävdarter. Dock ej i rikkärr eller i kalktuffkällor, här endast som restaureringsåtgärd.
- Underhåll av stängsel, vid behov.
- Fagning, vid behov.
- Intern spridning av de arter som bara finns på en begränsad yta. Detta för att göra populationen mindre sårbar.
- Främmande och/eller invasiva arter ska inte förekomma i området och ska röjas bort då de upptäcks.
- **Ingen omfattande restaureringsröjning får ske under perioden 1 februari – 15 augusti.**

Delområde 1.2

Fig. 9. Majnycklar i rikkärret.

Beskrivning

Området består av rikkärren som löper som två stråk på avsatser i sluttningen i väst-östlig samt nordväst-sydöstlig riktning samt kalktuffkällorna och en liten del kalkgräsmark. Rikkärnsvegetation finns även utmed drågen och i en hel del svackor. Delområdet utgörs främst av Natura 2000-naturtyperna Rikkärr (7230) och Kalktuffkällor (7220). I området finns både högvuxna trubbtågsamhällen och lågvuxna axagsamhällen. I området finns även Natura 2000-arterna kalkkärrsgrynsnäcka (1013, NT, ÅGP) och smalgrynsnäcka (1014). Arter som majviva (NT), kärrjohannesört (NT), späd skorpionmossa, guldspärrmossa, kamtuffmossa och klotuffmossa och kalkkällmossa (NT) har noterats i området. I området finns spridda träd och buskar, bl.a. fläder, hagtorn, slån och salix. Området betas årligen, men måste även kompletteras med årlig slåtter för att bevara den känsliga floran. På sina ställen är det dock ganska upptrampat. I den sydöstra delen har det växt igen pga. att gränsen inte har varit helt tydlig och därför har detta område hamnat utanför stängslet. I den nordvästra delen finns en liten flik av området som ingår i det angränsande djurskyddsområdet. Den invasiva arten jätteloka har noterats i området.

Bevarandemål

Området ska bevaras som öppna rikkärr/kalkrikkärr. Arealen rikkärr/kalkrikkärr ska vara minst 1,9 ha. Regelbunden hävd genom slåtter och bete ska påverka området. Trampskador får endast

förekomma i mindre omfattning. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. fjolårsgräs) eller igenväxningsvegetation ska finnas vid vegetationsperiodens slut. Näringsstatusen ska vara naturlig. Kärret ska vara naturligt näringsfattigt, tydligt påverkat av kalk och baskatjoner. Det ska finnas en ständig tillgång på baskatjonrikt vatten. Kärrens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Rikkärrens hydrokemi ska inte vara starkt påverkad av mänskliga ingrepp och/eller övergödning. Främmande och/eller invasiva arter ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

Restaureringsåtgärder:

- Området ska röjas på igenväxningsvegetation. Även den del som legat utanför stängslet.
- Stängslet ska flyttas så att det område som legat utanför betesmarken i sydost betas framöver.

Underhållsåtgärder:

- Årligt bete som kompletteras med slåtter. Vid slåtter ska slaget material tas bort inom sju dagar. Slåttern ska ske med så lite störning som möjligt och helst ske efter 30 juni.
- Plataerna ska slåttas årligen. Slaget material ska avlägsnas inom sju dagar. Slåttern ska ske med så lite störning som möjligt och helst ske efter 30 juni.
- Underhållsröjning för att hålla efter igenväxningsvegetation och ohävsarter.
- Bränning får endast ske i restaureringssyfte och inte som ersättning för slåtter.
- Främmande och/eller invasiva arter ska inte förekomma i området och ska röjas bort då de upptäcks.
- Vid händelse av att trubbtågen riskerar att ta över bör mer omfattande åtgärder sättas in (t.ex. schaktning) för att restaurera delar av rikkärnsytorna. Dock ej i plataerna där fler slåttertillfällen per år är att föredra.
- Enstaka kalkrika vedartade växter/buskar, som t.ex. videbuskar, ska sparas för att gynna kalkkärnsgrynssnäcken och smalgrynsnäcken.
- Intern spridning av de arter som bara finns på en begränsad yta. Detta för att göra populationen mindre sårbar.
- Årlig uppföljning av stor ögontröst och fältnocka.
- Testtytor för skötsel får upprättas om behov uppstår för att testa fram bäst skötsel för området.
- **Ingen omfattande restaureringsröjning får ske under perioden 1 februari – 15 augusti.**

Delområde 1.3

Fig. 10. Pestskråp som täcker större delen av delområde 1.3.

Beskrivning

Området består av en yta i den västra delen av området som tidigare ingått i naturreservatet Fyledalen men som nu ingår i Benestads backar. Större delen av området är täckt med den invasiva arten pestskråp. Förekomst av vippstarr och kalk vittnar om att området har en potential att bli framtida rikkärr. Dock behöver en hydrologisk utredning göras inför att ett sådant större restaureringsprojekt genomförs.

Bevarandemål

Delar av området kan vara lämpligt att restaureras till rikkärr om en hydrologisk utredning visar att det finns potential för det. Annars är kalkfuktäng ett alternativ. Efter restaurering ska området bevaras som öppet rikkärr alternativt öppen kalkfuktäng. Arealen rikkärr alternativt kalkfuktäng ska vara 1,8 ha. Regelbunden hävd i form av slätter eller bete ska påverka området. Trampskador i någon större utsträckning får inte förekomma. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. fjolårsgräs) eller igenväxningsvegetation ska finnas vid vegetationsperiodens slut. Näringsstatusen ska vara naturlig. Områdets hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Områdets hydrokemi ska inte vara starkt påverkad av mänskliga ingrepp och/eller övergödning. Främmande och/eller invasiva arter ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

Restaureringsåtgärder:

- Utredning för att få kunskap om kalklagrets omfattning och djup och hydrologiska konsekvenser om området banas av för nyskapande av rikkärr eller kalkfuktäng.
- Restaurering av hela eller delar av området till rikkärr alternativt kalkfuktäng om utredning visar på att det kan vara möjligt.

- Pestskråpen ska röjas bort oavsett vad utredningen visar då den räknas som en främmande art.

Underhållsåtgärder:

Innan restaurering:

- Årligt bete.
- Underhållsröjning för att hålla efter igenväxningsvegetation och ohävsarter.
- Främmande eller invasiva arter ska inte förekomma i området och ska röjas bort då de upptäcks.
- **Ingen omfattande restaureringsröjning får ske under perioden 1 februari – 15 augusti.**

Efter restaurering:

- Årligt bete som kompletteras med slåtter alt. slåtter med efterbete. Vid slåtter ska slaget material avlägsnas inom sju dagar. Slåttern ska ske med så lite störning som möjligt och helst ske efter 30 juni.
- Underhållsröjning för att hålla efter igenväxningsvegetation och ohävsarter.
- Området får endast brännas i restaureringssyfte.
- Främmande och/eller invasiva arter ska inte förekomma i området och ska röjas bort då de upptäcks.
- Vid händelse av att trubbtåg riskerar att ta över bör åtgärder sättas in (t.ex. schaktning) så att den inte tar överhanden.
- Enstaka kalkrika växter, som t.ex. videbuskar, ska sparas för att gynna kalkkärrsgrynssnäcka och smalgrynssnäcka.
- **Ingen omfattande restaureringsröjning får ske under perioden 1 februari – 15 augusti.**

5.2 Skötselområde 2 – Kantzon

Skötselområde 2: Kantzon – 0,9 ha

Natura 2000-naturtyper: Inga

Fig. 11. Kantzon med mosaik av öppna och täckta ytor.

Beskrivning

Området omfattar åkerstensrösenas längs med reservatets östra och sydöstra gräns. Rösenas ligger mestadels i brant sluttning och är delvis vegetationsfria och delvis täckta av buskar och träd så som ek, ask, pil och sälg. Insekter som backvisslare (VU), svartryggig strömvapenfluga (NT), ängsmetallvinge (NT), rödfläckig blåvinge och mindre påfågelspinnare har noterats i området. En särskilt skyddsvärd ek finns i området. Den invasiva arten jätteloka växer i området.

Bevarandemål

Arealen kantzonen ska vara minst 0,9 ha. Området ska bevaras som en kantzonen mot den omgivande åkermarken. Kantzonen ska vara en mosaik av öppna solbelysta delar samt mer täckta områden med gamla träd, hålträd samt blommande och bärande träd och buskar som fågelbär, fläder, slån och hagtorn. Främmande eller invasiva arter ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

Restaureringsåtgärder:

- Inga.

Underhållsåtgärder:

- Underhållsröjning för att bibehålla de öppna rösenas.
- Underhållsröjning i de täckta rösenas, vid behov.
- Främmande och/eller invasiva arter ska röjas bort.
- **Ingen omfattande restaureringsröjning får ske under perioden 1 februari – 15 augusti.**

5.3 Skötselområde 3 – Skog

Skötselområde 3.1: Ädellövskog – 0,45 ha

Skötselområde 3.2: Alsumpskog – 0,24 ha

Areal totalt: 0,7 ha

Natura 2000-naturtyper: Ädellövskog i branter (9180)

Delområde 3.1

Beskrivning

Området utgörs av ädellövskog i sydöstra delen av reservatet som är utpekad som en nyckelbiotop. Ask dominerar följd av klibbal. Enstaka alm och hassel finns noterade. Biotopen är källpåverkad mark med värdefull kärlväxtflora och rikligt med död ved. Gammal ask är tämligen allmän medan gammal klibbal är allmän till riklig. Enstaka gammal hassel förekommer. Ett bäckdråg går igenom området och översilar marken. Skogen har lämnats till fri utveckling. Arter som fläderlundlav (VU) och lönnlav har noterats och i fältskiktet har även signalarten guldlockmossa, blåsippa, vitsippa, svalört, löktrav och skogsbingel noterats. Troligtvis finns askskottsjukan i området. Andra arter av ädellövträd ska successivt ta över om asken dör. Två särskilt skyddsvärda askar finns i området.

Bevarandemål

Arealen Ädellövskog i branter (9180) ska vara minst 0,45 ha. Skogen ska i huvudsak formas av naturliga störningar och intern dynamik. Småskaliga naturliga processer, t.ex. trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning, liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. insektsangrepp, översvämningar, stormfällning, skred eller bete ska påverka dynamik och struktur. Hydrologin och näringsstatusen ska vara ostörd och naturlig. Ädellövträd ska dominera skogen. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av ask alternativt alm, skogslönn eller lind. Trädsiktet ska vara olikåldrat och flerskiktat. Följande strukturer/substrat ska finnas: gamla träd, levande träd med döda träddeklar, liggande död ved och högstubbar, stående döda eller döende träd. Gran ska inte finnas. Främmande och/eller invasiva arter ska inte finnas. Det ska förekomma typiska arter av kärlväxter, lavar och mossor.

Skötselåtgärder

Restaureringsåtgärder:

- Inga.

Underhållsåtgärder:

- Gran ska röjas vid behov.
- Främmande och/eller invasiva arter ska röjas bort då de upptäcks.
- Betesdrift får införas om det finns behov för det.

Delområde 3.2

Beskrivning

Området består av en alsumpskog som tidigare ingått i naturreservatet Fyledalen men som nu ingår i Benestads backar. Skogen består av likåldriga träd och har en brist på död ved.

Bevarandemål

Arealen alsumpskog ska vara 0,24 ha men får minska till fördel av hävdade naturtyper. Skogen ska i huvudsak formas av naturliga störningar och intern dynamik. Småskaliga naturliga processer, t.ex. trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning, liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. insektsangrepp, översvämningar, stormfällning, skred eller bete ska påverka dynamik och struktur. Hydrologin och näringsstatusen ska vara ostörd och naturlig. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av klibbal. Trädsiktet ska vara olikåldrat och flerskiktat. Följande strukturer/substrat ska finnas: gamla träd, levande träd med döda träddelar, liggande död ved och högstubbar, stående döda eller döende träd. Gran ska inte finnas. Främmande och/eller invasiva arter ska inte finnas. Det ska förekomma typiska arter av kärlväxter, lavar och mossor.

Skötselåtgärder

Restaureringsåtgärder

- Inga.

Underhållsåtgärder:

- Gran ska röjas vid behov.
- Främmande och/eller invasiva arter ska röjas bort då de upptäcks.
- Betesdrift får införas om det finns behov för det.

6 Friluftsliv

Reservatet klassas inte tätortsnära men nås både med bil och med linjebuss och det går bra att cykla hit från Benestad och Tomelilla. Vägvisning från väg 19 mot reservatet finns.

Mål:

- Det ska finnas en informationsskylt placerad vid parkeringen, se bilaga D.
- Det ska finnas en parkeringsplats samt bänkar med bord, se bilaga D.
- Det ska finnas gränsmarkeringar som markerar ut reservatets gränser i fält.
- Spång, trappa och bänk bör finnas i reservatet, markerade i bilaga D.
- Minst en vägvisningsskylt med upplysning om reservatet ska finnas vid avfarten mot reservatet från väg 19.

Skötselåtgärder:

- Förvaltaren ansvarar för att underhålla parkeringsplats, skyltar och gränsmarkeringar.
- Spång, trappa och bänk i reservatet underhålls av förvaltaren vid behov.
- Förvaltaren ansvarar för eventuell kontakt med Trafikverket vad gäller vägvisningsskylt.

7 Jakt och fiske

Inga inskränkningar finns i jakträtten. Det är inte tillåtet att utfodra vilt. Jakt eller ökad jakt på vildsvin bör övervägas om de börjar orsaka skada i reservatet.

8 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsutmärkning ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att beslut om bildande av naturreservat har vunnit laga kraft. Gränsmarkeringar underhålls och förnyas vid behov. Miljövänligt material eftersträvas för gränsutmärkningsstolpar och skyltar.

9 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för regelbunden tillsyn av reservatet.

10 Dokumentation och uppföljning

10.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder

Uppföljning av bevarandemål ska ske i enlighet med de anvisningar som Naturvårdsverket utfärdar. Skötseln av naturreservatet följs upp kontinuerligt så att bevarandemål och syfte med naturreservatet uppnås. Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning och avrapportering av skötselåtgärder.

10.2 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare, dock kan uppföljning av bevarandemålen medföra att skötselåtgärder måste anpassas efter ny kunskap.

11 Kostnadsansvar och prioriteringar

Där samhället finansierar skötselåtgärder genom andra insatser, t.ex. miljöersättning, ersättning för restaurering etc. kan inte dessa (eller motsvarande) åtgärder utföras eller finansieras av reservatsförvaltningen.

Tabell 3. Sammanfattning och prioritering av skötselplanens åtgärder. Prioritering inom intervall 1–3 där 1 är högsta prioritet att genomföra.

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötsel- område	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Markskötsel					
Bete	Årligen	1, 2	Förvaltaren/mark- ägaren/arrendatorn	1	Omfattande trampskador får inte förekomma
Slätter	Årligen	1	Förvaltaren	1	Skärande/klipp- ande redskap
Röjning av träd och buskar	Snarast	1, 2, 3	Förvaltaren/mark- ägaren	1	Motormanuellt. Ej 1 feb – 15 aug
Underhållsröjning	Vid behov	1, 2	Förvaltaren	1	Motormanuellt Ej 1 feb – 15 aug
Underhållsbränning	Vid behov	1.1	Förvaltaren	2	
Underhållsbränning	Endast vid restaurerings- behov	1.2	Förvaltaren	2	
Röjning av gran	Vid behov	Hela området	Förvaltaren	2	Motormanuellt Ej 1 feb – 15 aug
Uppföljning av stor ögontröst	Årligen	1.1	Förvaltaren	1	
Populationsförstärkande åtgärder för stor ögontröst	Vid behov	1.1	Förvaltaren	1	
Röjning av främmande och/eller invasiva arter	Vid behov	Hela området	Förvaltaren	1	
Anläggningar					
Underhåll av parkeringsplats	Vid behov	Enligt bilaga D	Förvaltaren	3	
Underhåll av informationsskylt	Vid behov	Enligt bilaga C	Förvaltaren	3	
Underhåll av stängsel	Vid behov	Hela området	Markägaren/arren- datorn	2	
Uppsättning och underhåll av gränsmarkering	Snarast, sedan vid behov	Hela området	Förvaltaren	1	
Underhåll av spång och trappa	Vid behov	Enligt bilaga D	Förvaltaren	3	

12 Rödlistade arter

Tabell 4. Förekomst av:

- signalarter (S), som används för att lokalisera och urskilja skogar med höga naturvärden (Skogsstyrelsen, Nitare 2010)
- rödlistade arter uppdelade enligt Artdatabankens kategorier: Nationellt utdöd (RE); Akut hotad (CR); Starkt hotad (EN); Sårbar (VU); Nära hotad (NT); Kunskapsbrist (DD), (Artdatabanken 2020)
- arter (ÅGP) som omfattas av Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för hotade arter
- arter (EU) är de arter som för vilka Sverige ska peka ut Natura 2000-områden, det vill säga arter som är listade i EU:s fågeldirektiv (direktiv 79/409/EEG) bilaga 1, art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) bilaga 2 eller listan över arter våtmarksfåglar som angetts förekomma inom Natura 2000-områden i Sverige

Nedanstående artförteckning innehåller 104 rödlistade arter.

Art	Kategori	Natura 2000-kod	Inventeringsdatum	Källa/Uppgiftslämnare
Mossor				
Flikbålmossa	VU		2006-07-19	Artportalen
Guldlockmossa	S		2005-04-01	Artportalen
Knattemossa	NT		2012-05-22	Artportalen
Lavar				
Fläderlundlav	VU		2017-04-16	Artportalen
Lönnlav	S		2005-04-01	Artportalen
Kärlväxter				
Axag	S		2019-07-19	Artportalen
Backsilja	VU		2017-07-01	Artportalen
Backtimjan	NT		2017-07-01	Artportalen
Blåsippa	S		2005-04-01	Artportalen
Bäckbräsa	S		2015-05-08	Artportalen
Fältnocka	EN		2017-07-01	Artportalen
Granspira	NT		2016-06-17	Artportalen
Gräsull	S		2019-07-03	Artportalen
Honungsblomster	VU		2019-06-27	Artportalen
Jordtistel	NT		2019-07-01	Artportalen
Kärrfibbla	S		2019-05-21	Artportalen
Kärrjohannesört	NT		2019-08-10	Artportalen
Ljus solvända	NT		2019-07-01	Artportalen
Luktvädd	VU		2016-06-17	Artportalen
Majviva	NT		2019-05-23	Artportalen
Månlåsbräken	NT		2017-07-01	Artportalen
Mörk solvända	VU		2017-07-01	Artportalen
Plattsäv	VU		2017-07-01	Artportalen
Saltmaskros	CR		2006-05-11	Artportalen
Slätterfibbla	NT		2017-06-26	Artportalen
Småvänderot	VU		2019-05-23	Artportalen
Solvända	NT		2019-05-23	Artportalen
Sommarfibbla	NT		2019-07-27	Artportalen
Stallört	NT		2009-05-14	Artportalen

Art	Kategori	Natura 2000-kod	Inventeringsdatum	Källa/ Uppgiftslämnare
Kärlväxter				
Stor ögontröst	EN, ÅGP		2018-08-18	Artportalen
Svinrot	NT		2019-05-23	Artportalen
Vanlig backsippa	VU		2017-07-01	Artportalen
Ängsstarr	NT		2015-06-23	Artportalen
Svampar				
Almkrämskinn	NT		2006-05-06	Artportalen
Rostticka	S		2006-05-06	Artportalen
Ryggradslösa djur				
Almsnabbvinge	NT		2019-07-09	Artportalen
Askbarkmott	NT		2020-08-16	Jonas Waldeck
Backvisslare	VU		2020-07-21	Jonas Waldeck
<i>Beris vallata</i>	NT		2012-06-11	Artportalen
Bredbrämad	NT		2019-07-19	Jonas Waldeck
bastardsvärmare				
Brokig strömvapenfluga	NT		2009-07-16	Artportalen
Brunflammig fältnätare	NT		2020-06-27	Jonas Waldeck
Brunrött rovfly	NT		2020-06-27	Jonas Waldeck
<i>Crunoecia irrorata</i>	VU		2016-04-13	Artportalen
Dvärggröfly	NT		2019-07-23	Jonas Waldeck
Förväxlat timjansmott	NT		2020-06-27	Jonas Waldeck
<i>Gampsocoris punctipes</i>	NT		2017-08-10	Artportalen
Getingrovfluga	VU		2019-08-24	Artportalen
Glimfältnätare	NT		2020-07-31	Jonas Waldeck
Gulbent	VU		2017-08-02	Artportalen
gullhårssnäppfluga				
<i>Holotrichapion ononis</i>	NT		2016-06-07	Artportalen
Humlerotfjäril	NT		2020-06-27	Jonas Waldeck
Höstbroms	EN		2019-07-05	Artportalen
Joannas dvärgdyvel	VU		2019-08-25	Artportalen
Kalkkärrsgrynsnäck	NT, EU, ÅGP	1013	2012-05-04	Artportalen
Kardvädsknölfly	VU		2010-08-12	Artportalen
Kärrpuppsnäck	NT		2006-08-31	Artportalen
Ligusterfly	NT		2020-06-27	Jonas Waldeck
Ljusringad	VU		2020-06-26	Jonas Waldeck
backglimssäckmal				
Matt starrbok	NT		2016-06-07	Artportalen
Mindre bastardsvärmare	NT		2017-07-18	Artportalen
Mindre purpurnätare	NT		2013-08-02	Artportalen
Mindre strömvapenfluga	VU		2019-07-05	Artportalen
Myskbock	S		2011-08-01	Artportalen
Mörk pingborre	VU		2016-06-17	Artportalen
<i>Nysson interruptus</i>	EN		2011-06-26	Artportalen
Rostsmalbi	EN		2009-05-14	Artportalen
Rutig	CR		2020-06-27	Jonas Waldeck
korgblomsvecklare				
Sexfläckig	NT		2020-07-31	Jonas Waldeck
bastardsvärmare				
Silversmygare	NT		2008-08-07	Artportalen
Smalgrynsnäck	EU	1014	2012-05-04	Artportalen
Snedstreckad fältnätare	NT		2020-07-31	Jonas Waldeck

Art	Kategori	Natura 2000-kod	Inventeringsdatum	Källa/ Uppgiftslämnare
Ryggradslösa djur				
Sotnätfjäril	NT		2017-07-09	Artportalen
<i>Strophosoma faber</i>	VU		2017-05-15	Artportalen
Stubbhårsskuldrad rovfluga	VU		2018-06-03	Artportalen
Svart majbagge	NT		2018-05-06	Artportalen
Svartblodbi	VU		2015-08-03	Artportalen
Svartryggig strömvapenfluga	NT		2019-07-09	Artportalen
<i>Syntormon subinermis</i>	EN		2018-06-03	Artportalen
Tandsnäcka	NT		2006-08-31	Artportalen
Åkerväddsentennmal	NT		2020-07-31	Jonas Waldeck
Ängsmalmätare	NT		2020-06-27	Jonas Waldeck
Ängsmetallvinge	NT		2017-07-01	Artportalen
Ängsnätfjäril	NT		2010-07-31	Artportalen
Fåglar				
Bivråk	NT		2013-08-18	Artportalen
Blå kärrhök	NT		2017-01-28	Artportalen
Brun glada	EN		2012-06-20	Artportalen
Buskskvätta	NT		2018-05-10	Artportalen
Duvhök	NT		2012-07-01	Artportalen
Fjällvråk	NT		2015-02-19	Artportalen
Flodsångare	NT		2006-06-07	Artportalen
Fältpiplärka	EN		2006-06-01	Artportalen
Gråtrut	VU		2012-10-18	Artportalen
Grönfink	EN		2013-05-18	Artportalen
Gulhämpling	VU		2019-05-16	Artportalen
Gulspurv	NT		2019-07-01	Artportalen
Hussvala	VU		2012-04-30	Artportalen
Kornknarr	NT		2014-05-24	Artportalen
Kråka	NT		2013-05-18	Artportalen
Kungsörn	NT		2020-02-01	Artportalen
Mindre hackspett	NT		2008-08-16	Artportalen
Rödvingetrast	NT		2012-04-14	Artportalen
Spillkråka	NT		2019-02-17	Artportalen
Stare	VU		2014-09-07	Artportalen
Storspov	EN		2012-08-12	Artportalen
Svartvit flugsnappare	NT		2011-09-02	Artportalen
Sädgås	NE		2017-11-21	Artportalen
Sävsparv	NT		2013-04-14	Artportalen
Tofsvipa	VU		2014-09-07	Artportalen
Tornseglare	EN		2019-05-23	Artportalen
Ängshök	EN		2008-08-16	Artportalen
Ärtsångare	NT		2012-08-04	Artportalen
Ryggradsdjur				
Klockgroda	EU	1188	2016-09-04	Artportalen
Sandödla	VU, ÅGP		2019-08-31	Artportalen

13 Källor

Artdatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Artportalen, <https://artportalen.se/>.

Bager, H. & Persson, A. 2009. Skånes Rikkärr.

Fig. 1. Lantmäteriets geodatasamverkan.

Fig. 2. Lantmäteriets geodatasamverkan.

Fig. 3. Buhrmans Skånekarta från 1684.

Fig. 4. Ekonomiska kartan från 1916. Malmöhus läns hushållningssällskap. Kartblad 60.
Ekonomiska kartan från 1934. Kristianstads läns hushållningssällskap. Kartblad 83.

Fig. 5. Ekonomiska kartan från 1934. Kristianstads läns hushållningssällskap. Kartblad 83.

Fig. 6. Lunds universitets ortofoto från 1940.

Löfberg, M. 2005. Bevarandeplan för Benestads backar.

Nitare, J. (red.), 2010. Signalarter - indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

Regnell, G., 1974. Skötselplan för Benestads backar.

Waldeck, Johan. Inventering av fjärilsfauna 2019–2020.

Bilaga A, Skötselområdeskarta Naturreservatet Benestads backar, Tomelilla kommun

Länsstyrelsen
Skåne

Skötselområden

- 1.1 - Öppen betesmark
- 1.2 - Rikkärr
- 1.3 - Restaurering rikkärr
- 2 - Kantzon
- 3.1 - Ädellövskog
- 3.2 - Alsumpskog

0 25 50 75 Meter

Illustrationskarta till skötselplan för
naturreservatet Benestads backar
Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 511-16477-2020

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga B, Natura 2000-naturtypskarta Naturreservatet Benestads backar, Tomelilla kommun

Länsstyrelsen
Skåne

Natura 2000-naturtyper

	Natura 2000-gräns		6430 - Högörtängar
	Utvecklingsmark		7220 - Kalktuffkällor
	6210 - Kalkgräsmarker		7230 - Rikkärr
	6270 - Silikatgräsmarker		9180 - Ädellövskog i branter
	6410 - Fuktängar		

0 25 50 75 Meter

Illustrationskarta till skötselplan för
naturreservatet Benestads backar
Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 511-16477-2020

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

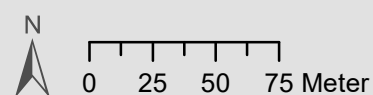
Bilaga C, Fornlämningar Naturreservatet Benestads backar, Tomelilla kommun

Länsstyrelsen
Skåne

Fornlämningar

- Fornlämningar punkt
- ▨ Fornlämningar yta
- - - Naturreservatets gräns

Illustrationskarta till skötselplan för
naturreservatet Benestads backar
Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 511-16477-2020

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

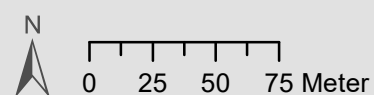
Bilaga D, Friluftslivskarta Naturreservatet Benestads backar, Tomelilla kommun

Länsstyrelsen
Skåne

Friluftslivsanordningar

	Informationsskylt		Spång
	P-plats		Naturreservatets gräns
	Stängselgenomgång		
	Trappa		

Illustrationskarta till skötselplan för
naturreservatet Benestads backar
Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 511-16477-2020

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Naturreseptatet Benestads backar i Tomelilla kommun syftar till att långsiktigt bevara och utveckla biologisk mångfald och att skydda området naturvärden knutna till ett kulturlåverkat landskap med lång kontinuitet som ångs- och betesmark samt den kalktuffbildning som pågår i kalktuffkällorna.

En del av Länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefulla natur- och friluftsområden genom att bilda naturreseptat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller syftet med reseptatet, en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller även information om friluftslivet.

**Länsstyrelsen
Skåne**

www.lansstyrelsen.se/skane

Yttrande och Länsstyrelsens svar

Yttrande från E.ON Energidistribution AB:

E.ON Energidistribution AB (E.ON) har tagit del av inkomna handlingar i ovan rubricerat ärende och har följande synpunkter.

Inom området har E.ON inga anläggningar, men om det i framtiden blir aktuellt med förändring av elnätet och/eller nyanslutning inom eller i närheten av området, bör det framgå i reservatföreskrifterna att förändring av elnätet får tillståndsprövas. När en begäran om utökning av elnätet görs har E.ON anslutningsplikt och kan inte neka en anslutning till elnätet.

För övrigt inga synpunkter.

Länsstyrelsens svar:

Vid eventuellt behov av utökningar av elnätet får E.ON söka dispens från reservatföreskrifterna.

Yttrande från Skanova:

Skanova har inget att erinra mot detaljplanen.

Skanovas teleanläggningar/rättigheter berörs inte/påverkas inte av rubricerat planförslag.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Yttrande från Sveriges Lantbruksuniversitet:

Hej, jag bedömer att skötselplanen för det reviderade naturreservatet Benestads backar är väl genomarbetad och väl lämpad för att bevara och utveckla områdets naturvärden. Jag har därför inga ytterligare kommentarer.

Yttrande från Sveriges geologiska undersökning (SGU):

Sveriges geologiska undersökning (SGU) avstår från att yttra sig.

Yttrande från Lunds Botaniska Förening:

Undertecknad har på uppdrag av Lunds Botaniska Förening tagit del av förslaget inklusive tillhörande skötsel- och bevarandeplan. Föreningen har inga generella invändningar mot reservatsförslaget och de värden, hot och tydligare syften och föreskrifter som beskrivs i förslaget. De föreslagna åtgärderna är ambitiösa och bör ha goda förutsättningar att gynna diversiteten i naturområdet på såväl kort som lång sikt. Områdets utvidgning mot söder och väster känns befogad och ger ett värdefullt tillskott till det nya naturreservatet. Inte desto mindre tycker vi att förslaget kunde bli mer konkret på flera punkter.

Det är oroande att nästan alla arealer med Natura 2000-naturtyper hamnar i kategorin icke-fullgod bevarandestatus på grund av för svag hävd. Det låter självklart med fortsatt och utökad hävd, och när/där så behövs kompletterande slåtter och buskröjning, men vi efterlyser några rader om varför hävden minskat och mer specifikt, hur orsaken till minskningen kan motverkas. Handlar det om brist på betesdjur, fel typ av betesdjur, eller något annat?

Förslaget kunde bli lite mer konkret vad gäller kampen mot främmande/invasiva arter. Vilka arter är det fråga om och hur ska de bekämpas? Räknas pestskräpan som invasiv (och i så fall enligt vilka kriterier; arten finns inte i EU-förteckningen) och ska den bekämpas om den skulle få för sig att vandra upp i rännilarna? Enligt uppgift finns det stora mängder spansk skogssnigel på Benestad backar, åtminstone under fuktiga år (B. Widén, muntl), men den arten lär väl inte kunna bekämpas (?)

På flera ställen nämns riktade åtgärder för att gynna stor ögontröst och fältnocka. Det vore bra med en precisering av vilka dessa åtgärder är, till exempel att det är dessa två arter som varit föremål för intern spridning inom området (s 24, 26). Vad gäller fältnocka är det viktigt att betet eller slåttern inte påbörjas så tidigt att fröna inte hinner mogna, något som vi antar ligger till grund för fällindelningen (s 24)?

Föreningen är försiktigt positivt till restaureringen av pestskräpsområdet till rikkärr/kalkfuktäng, givet att regelbunden hävd kan garanteras, att hydrologin inte påverkas, och att ny vegetation får vandra in naturligt från omgivningarna (utan insådd av kommersiella fröblandningar). Texten på s 27 kan gärna fördjupas med lite mer text om vilka växtsamhällen som kan tänkas uppkomma. Är det troligt att det blir rikkärr/fuktäng av samma typ som längre upp i slänten, eller finns det andra målbilder? Hur brukar vegetationen se ut i låglänta, betade partier längs Fyleån?

Listan på rödlistade arter (s 34) ger en bra bild över områdets naturvärden men borde kunna förses med en extra kolumn som anger hur respektive arts nuvarande trend ser ut i området (ökande, minskande eller konstant), åtminstone för de växtarter som följs inom floraväxteriet.

Vi är lite fundersamma över gränsdragningen mellan kalkgräsmarker (6219) och fuktängar (6410) på s 15-16. Tre av de listade arterna i den förra, stor ögontröst, honungsblomster och ängsnycklar, brukar förknippas med kalkfuktängar (tillsammans med några av dem i kategorin fuktängar). Har vissa arter klassificerats fel eller är det EU's klassificeringssystem som inte fungerar fullt ut för svenska naturtyper?

Det finns stycken med långa upprepningar av nästan helt identisk text, exempelvis på s 17-18. Kan man dra samman dessa texter på något sätt, utan att förlora sånt som är specifikt för respektive avsnitt?

Länsstyrelsens svar:

I Sveriges beräknas det finnas ca 5000 arter som betraktas som främmande och ca 140 som är invasiva. Då nya arter tyvärr kommer in i Sverige och kunskapen hur dessa ska bekämpas hela tiden förbättras vill Länsstyrelsen inte binda sig till en viss metod och därför kommer detta inte att skrivas in i skötselplanen. Vilka arter det handlar om kan tyvärr också förändras med tiden och då behöver en mer generell standpunkt finnas att alla dessa ska bekämpas efter bästa kända metod. Betäckningen "invasiv" innefattar i Sverige att arten är förvildad efter år 1800. Pestskräpen är därmed inte invasiv eftersom den har funnits förvildad i Sverige sedan 1600-talet. I Benestads backar ska den dock bekämpas oavsett eftersom den inte är en inhemsk art i Sverige. Tyvärr kommer mördarsnigeln inte kunna bekämpas och utrotas med nuvarande kända metoder då den är alltför spridd i Skåne och resten av Sverige.

Populationstrender för de arter som finns i reservatet blir snabbt utdaterat och därför är det mer relevant att hitta den informationen på andra sätt än i skötselplanen.

Honungsblomster är en typisk art för Kalkgräsmarker (6210) och stor ögontröst och ängsnycklar är typiska arter för Fuktängar (6410). Stor ögontröst har noterats vid ett flertal tillfällen i de torra backarna vilket troligast tyder på att det periodvis finns rörligt grundvatten. Detta är dock inget skäl till att ändra naturtypen. Ängsnycklar har främst observerats i rikkärren samt i kalkgräsmarkerna där det kan finnas små inslag av Fuktäng (6410). Är arealerna för små ingår de ofta i en annan större naturtyp. I Benestads backar har Länsstyrelsen bedömt att EU:s klassificeringssystem stämmer ganska väl med svenska förhållanden.

Det är viktigt att varje Natura 2000-naturtyp beskrivs för sig och har egna bevarandemål då detta även ska fungera som en bevarandeplan. Detta ska rapporteras in till EU och dokumentet ska även fungera ur prövningstillsyn.

Yttrande från Skogsstyrelsen:

Vi har beretts möjlighet att yttra oss i rubricerat ärende.

Skogsstyrelsen ställer sig positivt till presenterat underlag och har ingen information att tillföra som har bäring på detta.

Yttrande från Skånes Ornitologiska Förening:

Skånes Ornitologiska Förening (SkOF) anser att förslaget i stort är bra. Men en sak oroar oss och det är [REDACTED] behov av störningsfrihet.

Det står i handlingarna att syftet bland annat är att ekosystem ska bevaras, utvecklas och vid behov återställas och nyskapas samt att under enkla former tillgodose friluftslivet.

Syftet uppnås genom att (bl.a.):

- hävden av området med bete i kombination med slätter fortsätter och utökas,
- uppsläende träd och buskar röjs bort fortlöpande för att förhindra igenväxning i betes- och slättermarkerna.

Det som oroar oss är hur detta syfte ska uppnås. Då tänker vi på utökad slätter och röjningsarbete för att återskapa och nyskapa ekosystem. Samt att tillgodose friluftslivet.

Området ligger nära [REDACTED] och från detta håll är de inte vana vid särskilt mycket verksamhet av människor. SkOF menar därför att hänsyn måste tas till [REDACTED] när det gäller slätter, röjning och andra arbeten. Dessa arbeten måste ske vid lämpliga tider för [REDACTED]. Februari t.o.m. juni är som mest känsligt och arbeten bör inte utföras under denna period.

Att tillgodose friluftslivet i området menar vi är olämpligt för [REDACTED]. Som det ser ut nu skulle [REDACTED] behöva ett större skyddat område än vad de har idag för att trygga [REDACTED] i framtiden. [REDACTED] 2021 misslyckades och störningar från allmänhet kan inte uteslutas vara orsak till det.

Länsstyrelsens svar:

Länsstyrelsen har förståelse för den oro ni har över förslaget. Slåtter behövs för att de slåttergynnade växterna som finns inom området ska bevaras. Länsstyrelsen kommer att skriva in i skötselplanen att slåtter ska ske med stor försiktighet och att störningen ska vara så lite som möjligt samt helst ske efter 30 juni. Omfattande restaureringsröjningar kommer att begränsas till perioden 16 augusti – 31 januari.

I övrigt kommer Länsstyrelsen inte att införa ett beträdnadsförbud i beslutet för reservatet. Däremot kommer Stenby djurskyddsområde att ses över och en utökning in i delar av Benestads backar kommer att utredas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Om du vill överklaga Länsstyrelsens beslut ska du skriva till Regeringen, Miljödepartementet. Överklagandet ska dock skickas till skane@lansstyrelsen.se eller Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 10 juni 2022**.

Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).